

PATVIRTINTA
Kauno rajono savivaldybės mero
2025 m. liepos 31d. potvarkiu Nr. MP-938

**KAUNO R. RAUDONDVARIO LOPŠELIO-DARŽELIO
„VYTURĖLIS“ IKIMOKYKLINIO UGDYMO PROGRAMA
„AUGU ŽAISDAMAS, PAŽINDAMAS, KURDAMAS“**

Raudondvaris, Kauno rajonas
2025 m.

TURINYS

1. PAVEIKSLĖLIŲ SAŪARAŠAS.....	3
2. BENDROSIOS NUOSTATOS.....	4
3. IKIMOKYKLINIO UGDYMO PRINCIPAI.....	11
4. TIKSLAI, UŽDAVINIAI, UGDYMO SI REZULTATAI.....	13
5. UGDYMO SI TURINYS, PROCESAS IR APLINKOS.....	17
6. VAIKŲ UGDYMO SI PAŽANGA, UGDYMO SI TĖSTINUMAS.....	32
7. LITERATŪRA	35

PAVEIKSLĖLIŲ SĄRAŠAS

1 paveikslas. Ikimokyklinio ugdymo(si) procesas.....	5
2 paveikslas. Vikų poreikiai ugdymosi procese.....	6
3 paveikslas. Ugdymą(si) vaikystėje gridžiančios vertybės.....	8
4 paveikslas. Ikimokyklinio ugdymo principai.....	11
5 paveikslas. Ugdymosi lūkesčiai.....	13
6 paveikslas. Kauno r. Raudondvario lopšelio-darželio „Vyturėlis“ kimokyklinio ugdymo programos „Augu žaisdamas, pažindamas, kurdamas“ konceptualus modelis.....	16
7 paveikslas. Vaiko pasiekimų ir pažangos sričių diagrama.....	33

1. BENDROSIOS NUOSTATOS

Švietimo teikėjo pavadinimas: Kauno r. Raudondvario lopšelis-darželis „Vyturėlis“ (toliau – Mokykla).

Teisinė forma: Viešas juridinis asmuo, kurio teisinė forma – Savivaldybės biudžetinė įstaiga.

Grupė: Ikimokyklinio ugdymo mokykla.

Tipas: Lopšelis-darželis. Steigėjas – Kauno rajono savivaldybė.

Adresas: Vyturių 2 B, Raudondvario sen., Kauno r. sav., LT 54124, tel. Nr. +370 699 28 409, el. paštas md.raudondvaris@gmail.com, internetinė svetainė <https://raudondvariodarzelis.lt/>

Požiūris į vaiką ir jo ugdymasi.

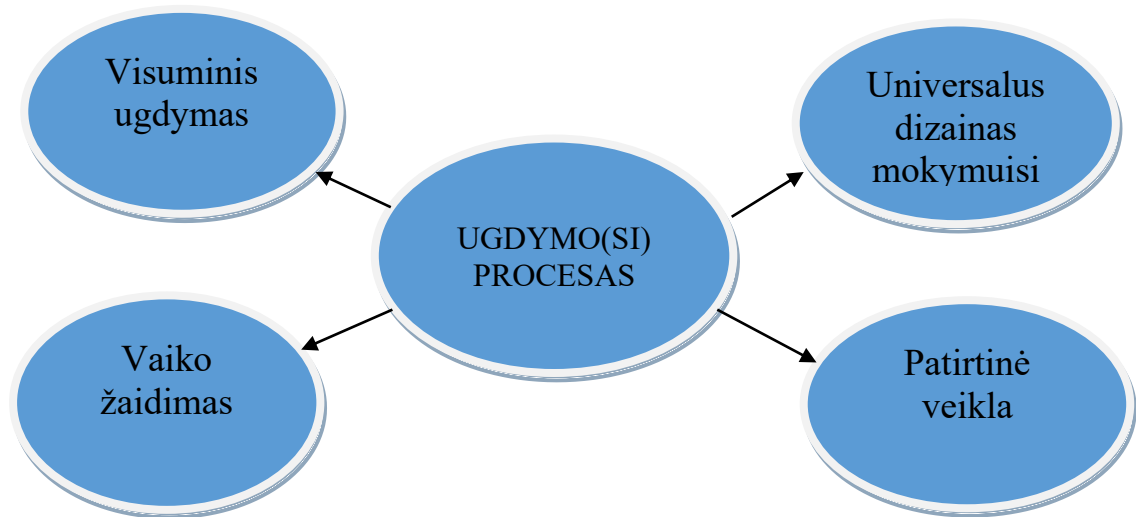
Mokyklos ikimokyklinio ugdymo grupėse ugdomi 2–5 (6) m. amžiaus vaikai.

Konstruktivizmo ir sociokultūrinės filosofijos požiūriai (teorijų atstovai psichologai J. Piaget, L. Vygotskis), kuriais remiantis parengta programa, pabrėžia aktyvų vaiko vaidmenį ugdymosi procese, atmeta vienus informacijos perdavimą. Šie modeliai ugdo vaikų gebėjimą mokytis ir prisitaikyti prie aplinkos, akcentuoja ugdymosi prasmę ir autentiškumą. Konstruktivizmo pagrindas yra individualus pasaulio pažinimas per pojūčius, patyrimus. Sociokultūrinės filosofijos – bendradarbiavimas ir kolektyvinis mokymasis, svarbi kalbos reišmė vaiko raidai. Abu metodai padeda vaikams mokytis kūrybiškai ir bendradarbiaujant, sudaro sąlygas įvairiapusiškam asmenybės ugdymui, skatina savarankiškumą ir kritinį mąstymą. Konstruktivizmas ikimokykliniame ugdyme:

- Taikant konstruktivistinį požiūrį, ugdymas grindžiamas žaidimais, tyrinėjimu, STEAM veiklomis, projektiniu mokymusi.
- Vaikui suteikiama galimybė rinktis veiklą, išbandyti, klysti, tyrinėti realų pasaulį.
- Ugdytojas padeda vaikui susieti naują informaciją su jo patirtimi, kelia klausimus, skatina kalbėtis, ieškoti atsakymų.

Ugdymo siekis – kuo visapusiškiau ugdyti vaiko asmenybę, talentą ir protinius bei fizinius sugebėjimus, vaiko pagarbą tėvams (globėjams), savo kultūriniam identitetui, gamtai, kalbai ir vertybėms, apginti vaiką nuo įvairiausio pobūdžio fizinio ar psichologinio smurto (pagal JT vaiko teisių konvencijos 29 str.).

Ikimokyklinio ugdymo(si) pagrindas yra visuminis ugdymas(is), universalus dizainas mokymuisi, vaiko žaidimas ir kita patirtinė veikla. Juo vadovaujamosi atnaujinant Mokyklos programą:

1. pav. Ikimokyklinio ugdymo(si) procesas

Visuminis ugdymas(is) – pagrindinė ikimokyklinio ugdymosi kryptis, kuri lemia vaikų emocinių, socialinių, fizinių, pažinimo, kalbos, kūrybos potencialių galių harmoningą plėtojimąsi.

Universalus dizainas mokymuisi – kiekvieno vaiko sėkmingą ugdymąsi laiduojanti įtraukaus ugdymo organizavimo prieiga. Esminės ugdymo(si) proceso modeliavimo kryptys: vaiko įsitraukimas į ugdomąją veiklą, sudominant ir sužadinant pozityvias emocijas; gilėjantis supratimas, gaunant ir tyrinėjant informaciją įvairiais būdais; įgytos patirties raiška, savarankiškai sugalvojant idėją, ją įgyvendinant, atspindint ar aptariant rezultata.

Vaiko žaidimas – paties vaiko kuriama ir valdoma veikla, kuomet sutelkiamos visos jau įgytos ir plėtojamos galios. Mokykloje plėtojama visos bendruomenės žaidimo kultūra, skatinanti žaisti, kurti ir bendradarbiauti. Siekiama vaikų savarankiško žaidimo ir žaismingo ugdymo(si) vienovės bei darnos.

Patirtinė veikla – vaiko ugdymasis darant, veikiant: pajaučiant, stebint, tyrinėjant, eksperimentuojant, modeliuojant, kuriant, komunikuojant, reflektuojant savo patirtis ir atradimus.

Ugdymosi procesas yra kolektyvinis, ir vaikai mokosi per bendradarbiavimą, imituodami bei stebėdami kitus. Mokytojai padeda vaikams „išaugti“ savo esamus gebėjimus ir žinias, teikdami užduotis, kurios yra šiek tiek aukštesnio lygio, nei vaikas galėtų atlikti savarankiškai.

Ugdymosi procese naudojami kultūriniai įrankiai (pvz., kalba, dainos, simboliai, žaidimai...), kurie padeda vaikams suprasti ir interpretuoti pasaulį. Šie įrankiai yra įtraukiami į ugdymosi procesą, siekiant skatinti vaikų pažinimo raidą. Kiekvieno vaiko raida ir ugdymasis pasižymi unikaliais bruožais. Mokytojas pasitiki vaiko natūraliomis galiomis augti ir ugdytis, sudaro sąlygas prigimtinėms galioms plėtotis, pripažįsta ir gerbia skirtybes, pasiekimų įvairovę, kuria galimybes skleisti vaikų individualumui, kiekvienas vaikas aktyviai mokosi, daugelį dalykų atranda pats, savu būdu ir laiku. Vaikams aktyviai veikiant integruojamas fizinis, emocinis, socialinis ir pažintinis ugdymasis. Vaikų grupėje vyrauja nuomonių ir raiškos įvairovė, vaikai mokosi girdėti vienas kitą, skatinama mokymosi vieniems iš kitų kultūra.

Programa sukuria prielaidas užtikrinti pagrindinių, kiekvienam vaikui aktualių poreikių tenkinimą ir turtinimą:

2. pav. Vikių poreikiai ugdymosi procese

Žaidimo poreikis – turėti laisvę, pakankamai laiko, erdvės, žaidimo partnerių ir galimybę per bendrus žaidimus kurti vaikų kultūrą. Pripažįstama žaidimo, kaip savarankiškos vaikų veiklos, nelygstama vertė. Nuolat stebėdami ir tinkamoje situacijoje jautriai įsitraukdami į žaidimus, suaugusieji padeda vaikams augintis žaidimo gebėjimus;

Saugumo poreikis – jaustis saugiam, gerbiamam, matomam, girdimam, tinkamai globojamam, sulaukti paramos ir pagalbos, kai jos reikia. Ugdant vaikus rūpinamasi ne tik užtikrinti jų saugumą, bet ir juos pačius pagal jų galias įtraukti į rūpinimąsi savo bei kitų saugumu;

Draugysčių poreikis – jaustis priimamam, jausti bendrumą, lygiavertiškumą su kitais, kitų paramą, artimumą, turėti vieną ar keletą artimesnių draugų. Sukuriama ugdymo(si) aplinka, skatinanti vaikus tyrinėti ir atrasti, kaip būti, gyventi ir veikti drauge;

Komunikavimo poreikis – dalintis su kitais emocijomis, mintimis, idėjomis žodžiu ir nežodinėmis priemonėmis (mimika, judesiu, piešiniu, muzikos kūriniais ir pan.). Vaikams sudaromos sąlygos išbandyti įvairias komunikavimo su vaikais ir suaugusiais priemones ir atrasti pagarbaus, veiksmingo bendravimo būdus;

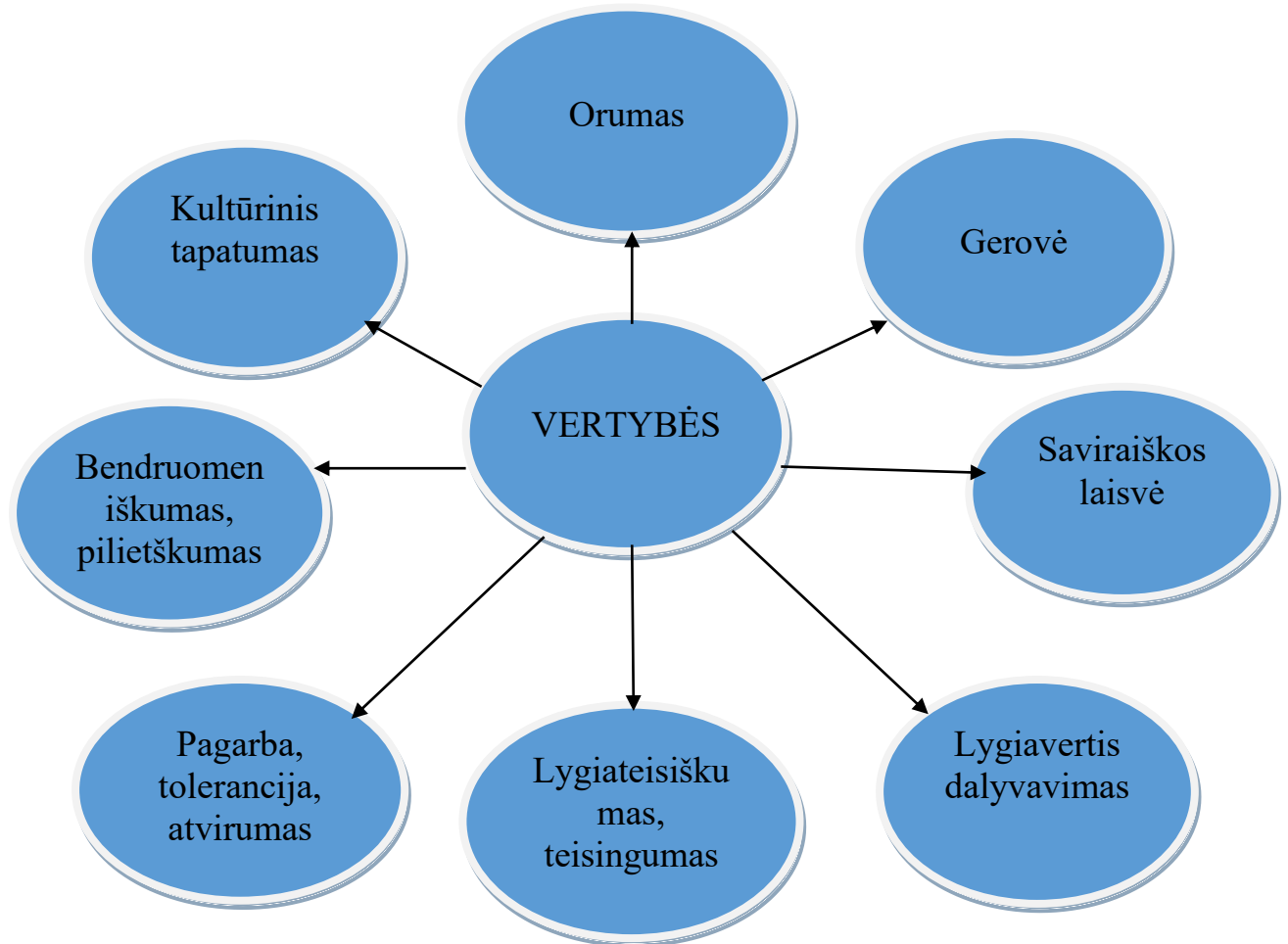
Pažinimo džiaugsmo poreikis – smalsauti, tyrinėti, klausinėti, aiškinti(s), kurti ir išbandyti, džiaugiantis naujais atradimais ir gebėjimu pažinti. Taikydami ugdymo(si) procese įgytas patirtis vaikai kuria ir perkuria savo teorijas apie pasaulį. Kuriamos kuo palankesnės sąlygos gabiems vaikams, tenkinti jų poreikius ilgą laiką įsitraukti į sudėtingą veiklą pagal savo polinkius, būti pripažintiems ir pastebėtiems. Individualizuotas ir savarankiškas mokymasis, derinamas su socialine sąveika ir kultūriniais kontekstais, leidžia jam plėsti tiek savo intelektualinius, tiek emocinius gebėjimus. Tokiu būdu ugdymas tampa ne tik akademinį žinių perdavimu, bet ir pilnaverčiu asmenybės ugdymu, atitinkančiu vaiko poreikius ir skatinančiu jo visapusišką potencialą. Mokytojas paremia vaikų iniciatyvas, parinkdamas jiems aktualų turinį ir veiklas.

Kūrybinės saviraiškos poreikis – tyrinėti ir atrasti unikalios savo kūrybinės galios per įvairias veiklas. Kuriamos ir spontaniškų, ir kryptingų veiklų galimybės, palankios atsiskleisti vaikų interesams, gabumams ir auginti savitą raiškos stilių;

Programa taip pat sukuria prielaidas atliepti ir tenkinti unikalios kiekvieno vaiko poreikius, tarp jų ir **specialiuosius ugdymosi** poreikius. Mokykloje sudarytos sąlygos ugdytis specialiujų ugdymosi poreikių turintiems vaikams. Specialieji ugdymosi poreikiai – pagalbos ir paslaugų ugdymo procese reikmė, atsirandanti dėl išskirtinių vaiko gabumų, įgimtų ar įgytų sutrikimų, taip pat ir nepalankių aplinkos veiksnių. Vaikams, kuriems nustatyti specialieji ugdymosi poreikiai dėl vaiko negalios, elgesio, dėmesio koncentracijos, dėl nepalankios aplinkos, ugdymo pagalbą teikia logopedas, psichologas, fizinis auklėtojas, psichomotorinis pagalbos specialistas. Siekiama turtinti, plėsti ir kompensuoti nepalankių aplinkos veiksnių poveikį, stiprinti vaiko savarankiškumą, įgalinančios socialinės ir kultūrinės aplinkos kūrimą.

Vaikų ugdymasis grindžiamas požiūriu į vaiką ir jo ugdymą(si) sąlygotomis vertybėmis:

3 pav. Ugdymą(si) vaikystėje grindžiančios vertybės

Vaiko orumas – kiekvieno vaiko nelygstamos vertės, autentiškumo, unikalumo pripažinimas ir puoselėjimas;

Vaiko gerovė – vaikų gerovės pirmumo pripažinimas, puoselėjant vaiko saugumą, sveikatą, darną su savimi ir kultūrine, socialine bei fizine aplinka;

Saviraiškos laisvė – kiekvieno vaiko kūrybinio potencialo ir laisvės išreikšti save pripažinimas, palaikymas ir skatinimas;

Lygiavertis dalyvavimas – lygiavertėmis sąveikomis grindžiamo ugdymo(si) vertės pripažinimas, sudarant maksimalias sąlygas kiekvienam vaikui dalyvauti bendrame ugdymosi procese ir pašalinant ugdymosi kliūtis;

Lygiateisiškumas ir teisingumas – vienodų teisių augti ir ugdytis visiems pripažinimas, užtikrinant galimybes kiekvienam vaikui optimaliai vystyti ir reikšti savo potencines galias nepriklausomai nuo priežasčių, susijusių su lytimi, sveikata, socialine ir kultūrine padėtimi. Minimizuojamos atskirties ir diskriminavimo galimybės, atstovaujama vaikų teisėms mokykloje ir už jos ribų;

Pagarba, tolerancija ir atvirumas įvairovei – atviros, pagarba, empatija ir tolerancija grindžiamos ugdymo(si) aplinkos kūrimas, pripažįstant įvairovę kaip vertybę ir sudarant sąlygas visiems vaikams sėkmingai dalyvauti, natūraliai priimant prigimtinius ir kultūrinius skirtumus; migrantų šeimų vaikų poreikis – būti visaverčiais darželio bendruomenės nariais. Ikimokyklinio ugdymo mokytojui svarbu padėti vaikams išlaikyti jų pirminį kultūrinį identitetą ir pratinti vaikus būti aktyviais daugiakultūrės vaikų darželio bendruomenės nariais. Užmezgamas emocinis kontaktas su vaikais ir jų šeimomis, integruojami į lietuvių kultūrą, mokomasi lietuvių kalbos rodant pagarbą jų gimtajai kalbai, kultūrai, tradicijoms, papročiams. Konstruktivizmo principu vadovaujantis, mokytojas gali sudaryti sąlygas vaikams dalintis savo patirtimis ir taip praturtinti mokymosi procesą įtraukiant istorijas, žaidimus ar kitus ugdymo elementus, kurie atsispindi vaikų kilmės kultūroje. Sociokultūrinė filosofija, pabrėžianti mokymosi svarbą per socialinę sąveiką, gali padėti migrantų vaikams integruotis ir jaustis priimtais naujoje bendruomenėje. Mokytojas ar bendraamžiai gali padėti migrantų vaikams prisitaikyti prie naujos kalbos ir socialinių taisyklių, suteikiant jiems reikalingą palaikymą.

Bendruomeniškumas, demokratija ir pilietiškumas – pagarba asmeniui grindžiamos demokratinės aplinkos kūrimas, priklausymo bendruomenei jausmo puoselėjimas, atsakomybės už save ir kitus ugdymasis;

Kultūrinis tapatumas – pagarbos savo šalies kultūrai (gimtajai kalbai, etninei kultūrai, tautos istorijai) puoselėjimas, padedant vaikui išreikšti save kaip savo šalies kultūros dalyvį ir kūrėją ir pozityviai priimti kitų kultūrų savitumą.

Regiono ir švietimo teikėjo savitumas.

Raudondvaris – viena seniausių Kauno rajono gyvenviečių, garsėjanti turtinga istorine praeitimi, architektūriniu dvaro ansambliu, apsupta gamtos bei nestinganti įvairių kultūrinių renginių. Prie Raudondvario esantis Šilelis – kaimas prie pačios Nemuno ir Nevėžio santakos. Kaime rasta net akmens amžiaus stovyklavietė. Pirmieji rašytiniai šaltiniai Raudondvarį mini XVI a.

Nuo 1993 m. Raudondvario dvaras tapo kultūros centru, rūmuose įrengta Raudondvario, grafų Tiškevičių istorijos bei kompozitoriaus J. Naujalio ekspozicija, o nuo 2002 m. jo garbei atidarytas memorialinis muziejus, Kauno rajono muziejus bei parodų salės. Parko teritorijoje

veikia Menų inkubatorius, Kauno rajono turizmo ir verslo informacijos centras. Su ugdytiniais dalyvaujame rengiamose edukacijose, renginiuose, organizuojami bendri projektai.

Nemuno ir Nevėžio santaka – puiki vieta pažintinėms išvykoms su ugdytiniais stebėti krantuose besibūriuojančius vandens paukščius. Čia suka lizdą Griežlė – ornitologinė vertybė, įrašyta į Lietuvos raudonąją knygą. Ties Raudondvario tiltu yra Nevėžio kraštovaizdžio draustinis – tai saugomas raiškus erozinio senslėnio tipo Nevėžio upės slėnio kraštovaizdis. Draustinyje saugomi Bivylių senkapiai, Bernatonių piliakalnis. Raudondvaryje prie Nevėžio veikia mažųjų laivų priplauka, apylinkėse Romo Juozapo Liekio sodyboje įkurtas Amatų centras, yra Raudondvario kapinės, medelynas. Tai puikios sąlygos su ugdytiniais organizuoti pasivaikščiojimus, aktyviai praleisti laiką gamtos apsuptyje, ugdytis istorines, pilietines, ekologines vertybes. Meninius įgūdžius tobulinti vaikai turi galimybę dalyvaudami Raudondvario kultūros centro, Garliavos meno mokyklos Raudondvario filiale esamuose užsiėmimuose, lankydami įsikūrusias privačias meno studijas.

Tėvų (globėjų) ir vietos bendruomenės poreikiai.

Ugdymo procesas nuolat derinamas su vaikų poreikiais, tėvų (globėjų) lūkesčiais ir pageidavimais, socialiniais partneriais.

Mokytojų inovatyvumas ir kūrybiškumas, šiuolaikinių komunikavimo technologijų įvaldymas bei gebėjimas dirbti komandoje, padeda geriau atliepti šeimų lūkesčius dėl vaiko ugdymo, rinktis įvairesnius bendravimo ir bendradarbiavimo būdus. Ugdytinių tėvai (globėjai) domisi ugdymo procesu, veikla darželyje, dalyvauja organizuojant bendras darželio šventes, pramogas, įsitraukia į grupių veiklas, projektus. Šeimos konsultuojamos mokytojų ir švietimo pagalbos specialistų, informaciją apie vaikų ugdymą gauna uždaroje Facebook grupėse, elektroniniame dienyne <https://musudarzelis.com/>, individualiuose pokalbiuose apie ugdytinių vertinimą, vaikų pasiekimus ir pažangą, problemines ugdymosi sritis. Tėvai (globėjai) gaunamą informaciją vertina geranoriškai, diskutuoja su mokytojomis, teikia inovatyvius pasiūlymus dėl ugdymo. Pagal atliktas apklausas, Mokyklos bendruomenė teigiamai vertina aplinkos svetingumą, saugumą, estetiką, ugdymo(si) aplinkas, priemonių atitikimą pagal vaikų amžių ir poreikius, vaiko teisių atstovavimą visuomenėje, individualių vaiko saugumo, emocinių, fizinių ir socialinių poreikių tenkinimą, pedagoginę ir socialinę pagalbą, vadovų profesinę kompetenciją.

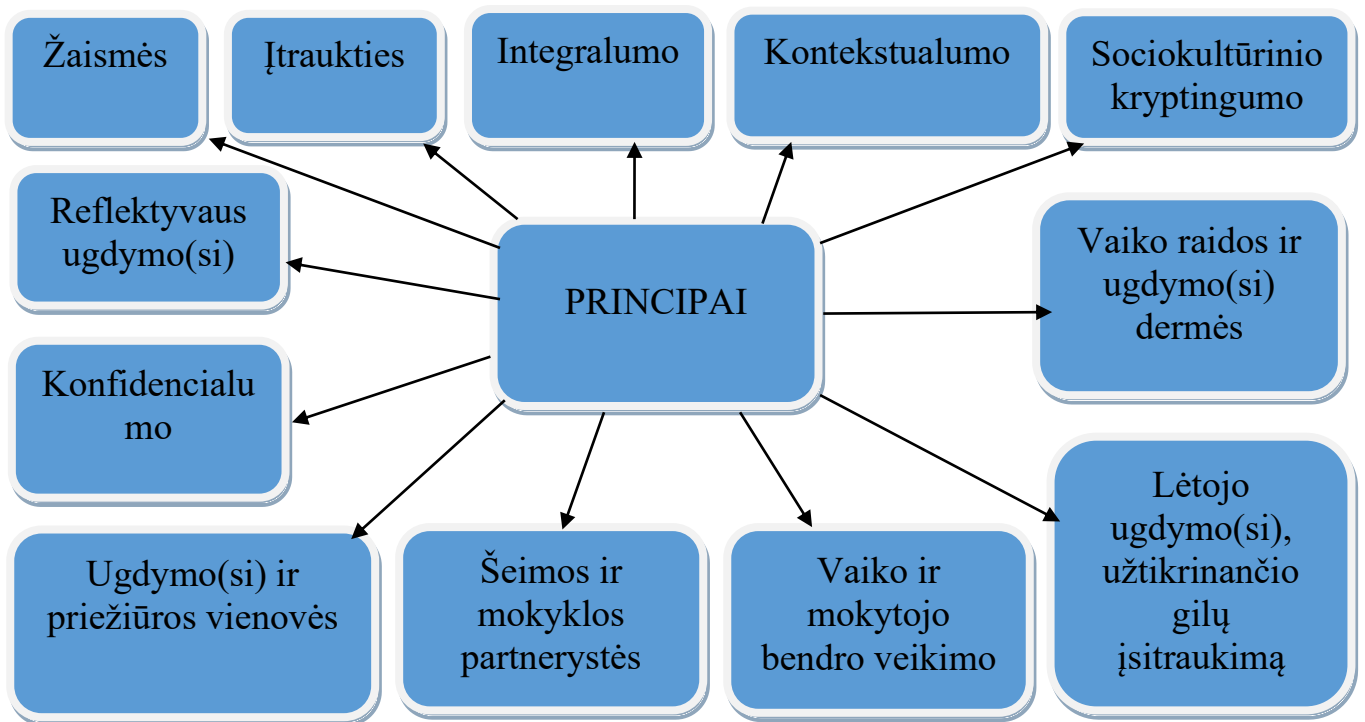
Aktyvios sąveikos su šeima palaikymas, pozityvus bendradarbiavimas su Raudondvario lopšeliu-darželiu „Riešutėliu“, kultūros centro, bibliotekos, į Šv. Teresės Raudondvario ba

. Kriauzų pradinė mokykla, Raudondvario audondvario kaimo bendruomenės centru, aikų ugdymo kokybės gerinimo, Mokykla

2. IKIMOKYKLINIO UGDYMO PRINCIPAI

Programos turinys parengtas remiantis ikimokyklinio ugdymo principais:

4 pav. Ikimokyklinio ugdymo principai

Žaismės principas – žaismingumas yra viso ikimokyklinio vaikų ugdymo(si) pagrindinis bruožas, neatsiejama tyrinėjimo, eksperimentavimo, fantazavimo, kūrybos dalis, o žaidimas – svarbiausia savarankiška vaiko veikla;

Įtraukties principas – sąlygų sudarymas kiekvienam vaikui ugdytis, plėtoti savo galias, gauti reikiamą pagalbą, patirti sėkmę, atsižvelgiant į ugdymosi poreikių įvairovę;

Integralumo principas – siekiama visuminės vaikų raidos, užtikrinamas darnus visų pasiekimų sričių gebėjimų plėtojimas, ugdymo(si) sričių tarpusavio ryšiai, vidinės turinio sąsajos kiekvienoje ugdymo(si) srityje, vaikų veiklos integralumas;

Kontekstualumo principas – ugdymas(is) vyksta estetiškuose, į veiklą įtraukiančiuose, vaikų iniciatyvoms atviruose artimiausios socialinės, kultūrinės, kalbinės ir gamtinės aplinkos kontekstuose, siekiama vaikų ugdymo(si) patirčių aktualumo, prasmingumo;

Sociokultūrinio kryptingumo principas – grindžiamas žmogiškosiomis, tautinėmis ir pilietinėmis vertybėmis, padedančiomis vaikams įsitraukti į supančią kultūrinę aplinką ir didinančiomis atvirumą kultūrinei bei kalbinei įvairovei;

Vaiko raidos ir ugdymo(si) dermės principas – atsižvelgiama į raidos nulemtą vaikų poreikių, patirties ir gebėjimų įvairovę ir skatinama visapusiška vaiko raida – fizinė, emocinė, socialinė, pažinimo, komunikavimo, meninės raiškos;

Lėtojo ugdymo(si), užtikrinančio gilų įsitraukimą, principas – vaikai giliai išgyvena ir pajaučia kiekvieną *čia ir dabar* momentą, kai skiriama pakankamai laiko kasdienei rutinai, tyrinėjimo ar kūrybos procesui, nuostabai ir atradimo džiaugsmui;

Vaiko ir mokytojo bendro veikimo principas – plinkos, sąveikos, bendros prasmės kuriamos įsiklausant ir atliepant vaikų poreikius, interesus, iniciatyvas, nuomonę, drauge priimant sprendimus;

Šeimos ir mokyklos partnerystės principas – mokykla ir šeima (globėjai) bendradarbiauja rengiant Programą, užtikrinant ugdymo(si) tęstinumą ir dermę, kuriant susitelkusią, kartu besimokančią bendruomenę. Tėvai ir mokyklos darbuotojai pasitiki vieni kitais ir veikia dėl vaikų interesų.

Ugdymo(si) ir priežiūros vienovės principas – ikimokyklinio ugdymo(si) procesui būdinga ugdymo(si) ir priežiūros vienovė. Kiekviena suplanuota ir nesuplanuota sąveika bei kasdienė rutina yra ugdanti, turtinanti vaiko patirtį. Ilgalais, nuolatinis, saugus vaiko emocinis ryšys su mokytoju sukuria prielaidas visavertei vaiko raidai ir ugdymui(si).

Reflektyvaus ugdymo(si) principas – mokytojas drauge su vaiku emocijomis ir veiksmis atspindi vaiko veikimo patirtis. Su vaikais drauge pagal jų gebėjimus apmąstomos vaikų emocijos, veiklos ir jų reikšmės. Mokytojai apsversto autentiškas vaiko patirtis, veiklos kokias. Mokytojai apsversto autentiškas poveikį vaikų ugdymui(si).

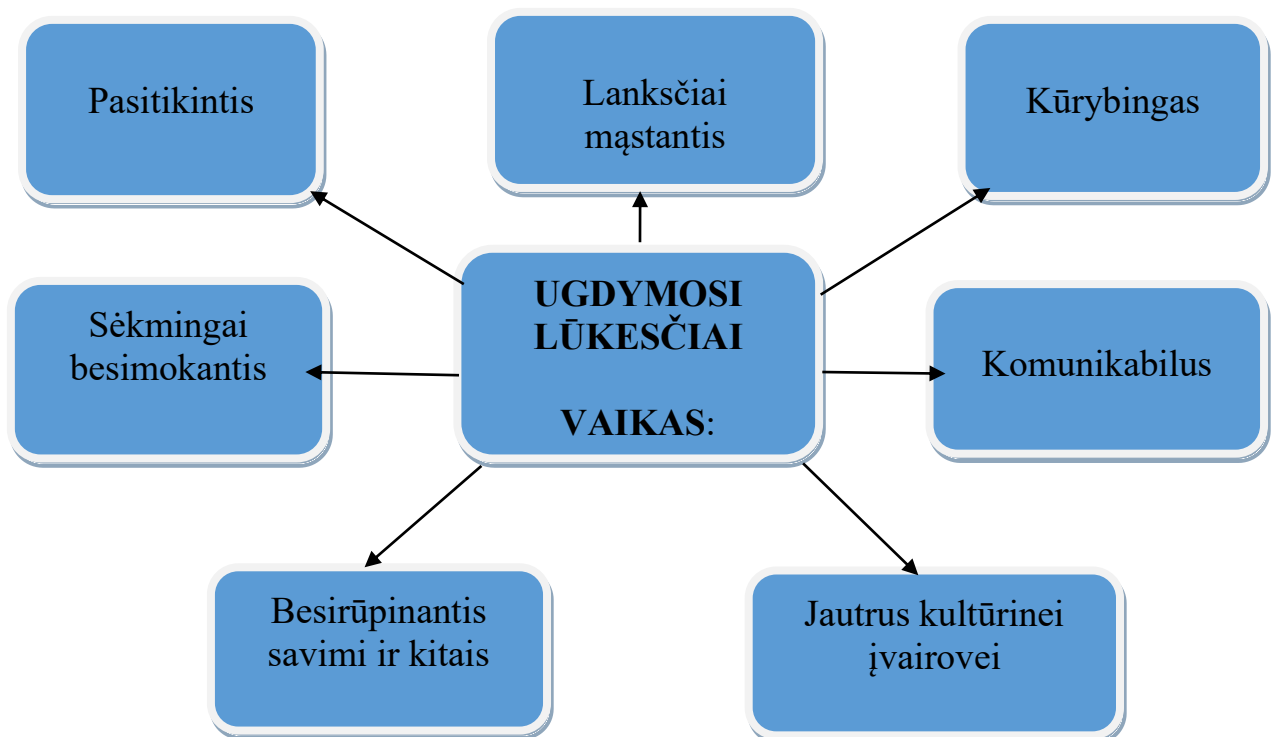
Konfidencialumo principas – informacija apie vaiko ugdymą(si) ir jo vystymą(si) tėvams teikiama tik individualiai, vaikų nuotoliniu būdu pagalbos specialistų teikiama tik esant raštiškam tėvų sutikimui.

3. TIKSLAS, UŽDAVINIAI, UGDYMO SI REZULTATAI

Ikimokyklinio ugdymo tikslas – atsižvelgiant į vaikų prigimtines galias, patirtį, poreikius, šeimos ir bendruomenės susitarimus, kurti lanksčius edukacinius kontekstus, įgalinančius vaikus išsiugdyti pasitikėjimo, rūpinimosi savimi ir kitais, kultūrinio ir socialinio jautrumo, komunikavimo, lankstaus mąstymo, kūrybiškumo, mokėjimo mokytis pradmenis.

Programoje keliant uždavinius tikslui pasiekti, numatomos lanksčios ugdymo(si) sąlygos, kurios skatina tiksle nusakytų vaikų galių auginimą ir padeda vaikams tapti:

5 pav. Ugdymosi lūkesčiai

Uždaviniai:

1. Sudaryti sąlygas vaikams tyrinėti ir kurti individualiai bei grupėse, skatinant jų smalsumą ir pasitikėjimą savimi, kad jie taptų kūrybingais, savimi pasitikinčiais asmenimis, galinčiais prisidėti prie grupės veiklų.

2. Organizuoti veiklas, kurios lavintų vaikų socialinius įgūdžius per bendradarbiavimą ir komunikaciją, siekiant ugdyti gebėjimą bendrauti ir efektyviai įsitraukti į grupines veiklas su bendraamžiais bei suaugusiais.

3. Sukurti edukacinius kontekstus, kuriuose vaikai galėtų mokytis pagal savo raidą, taikant individualų požiūrį, kad kiekvienas vaikas galėtų lanksčiai ir sėkmingai tobulėti pagal savo poreikius ir gebėjimus.

4. Skatinti vaikų refleksiją apie savo mokymosi procesą, kad jie galėtų suvokti, vertinti ir pritaikyti savo mokymosi patirtį, taip ugdant savarankišką mokėjimą mokytis ir įgyti naudingų įgūdžių.

5. Organizuoti veiklas, ugdančias kultūrinį ir socialinį jautrumą, skatinant vaikų susipažinimą su kultūrine ir socialine įvairove per bendruomenės, šeimos ir ugdymo įstaigos bendradarbiavimą.

Šių uždavinių esmė – sukurti ikimokyklinio ugdymo aplinką, kuri remtųsi konstruktyvizmo ir sociokultūrinės filosofijos principais, siekiant ugdyti vaikų socialinius, kognityvinius ir emocinius įgūdžius. Suteikiant vaikams galimybes savarankiškai tyrinėti, jie skatinami smalsumui, pasitikėjimui savimi ir mokymosi džiaugsmui. Socialinė sąveika ir bendradarbiavimas padeda vaikams mokytis per ryšius su bendraamžiais ir suaugusiais, o ugdymo individualizavimas leidžia kiekvienam vaikui ugdytis pagal savo raidos zoną. Kūrybiškumą ir lankstų mąstymą skatinančios veiklos ugdo vaikų saviraišką, o refleksijos galimybės padeda jiems suvokti ir vertinti savo mokymosi procesą. Įtraukiant šeimą ir bendruomenę į ugdymo procesą, vaikams suteikiama galimybė aktyviai dalyvauti kultūrinėje ir socialinėje aplinkoje, skatinant rūpinimosi savimi ir kitais įgūdžių formavimą. Organizuoti veiklas, įtraukiančias vaikų šeimos narius bei bendruomenę, taip ugdant vaikų kultūrinį ir socialinį jautrumą bei suvokimą apie aplinką. Kurti bendradarbiavimo, pagalbos pagrindu paremtą ugdymo aplinką, kurioje vaikai per sociokultūrinius ryšius mokytųsi rūpintis savimi, bendraamžiais ir aplinka.

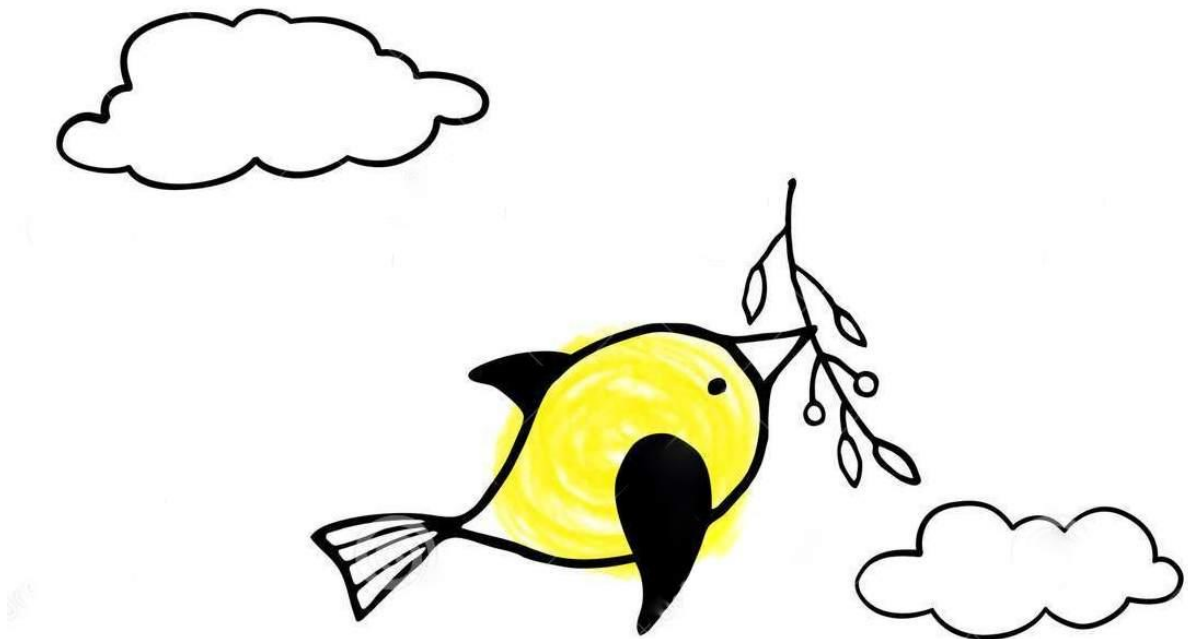
Didelis dėmesys skiriamas STEAM metodo taikymui – gamtamoksliniam, technologiniam, inžineriniam, matematiniam ir meniniam ugdymuisi, informatinio mąstymo prielaidų plėtojimui.

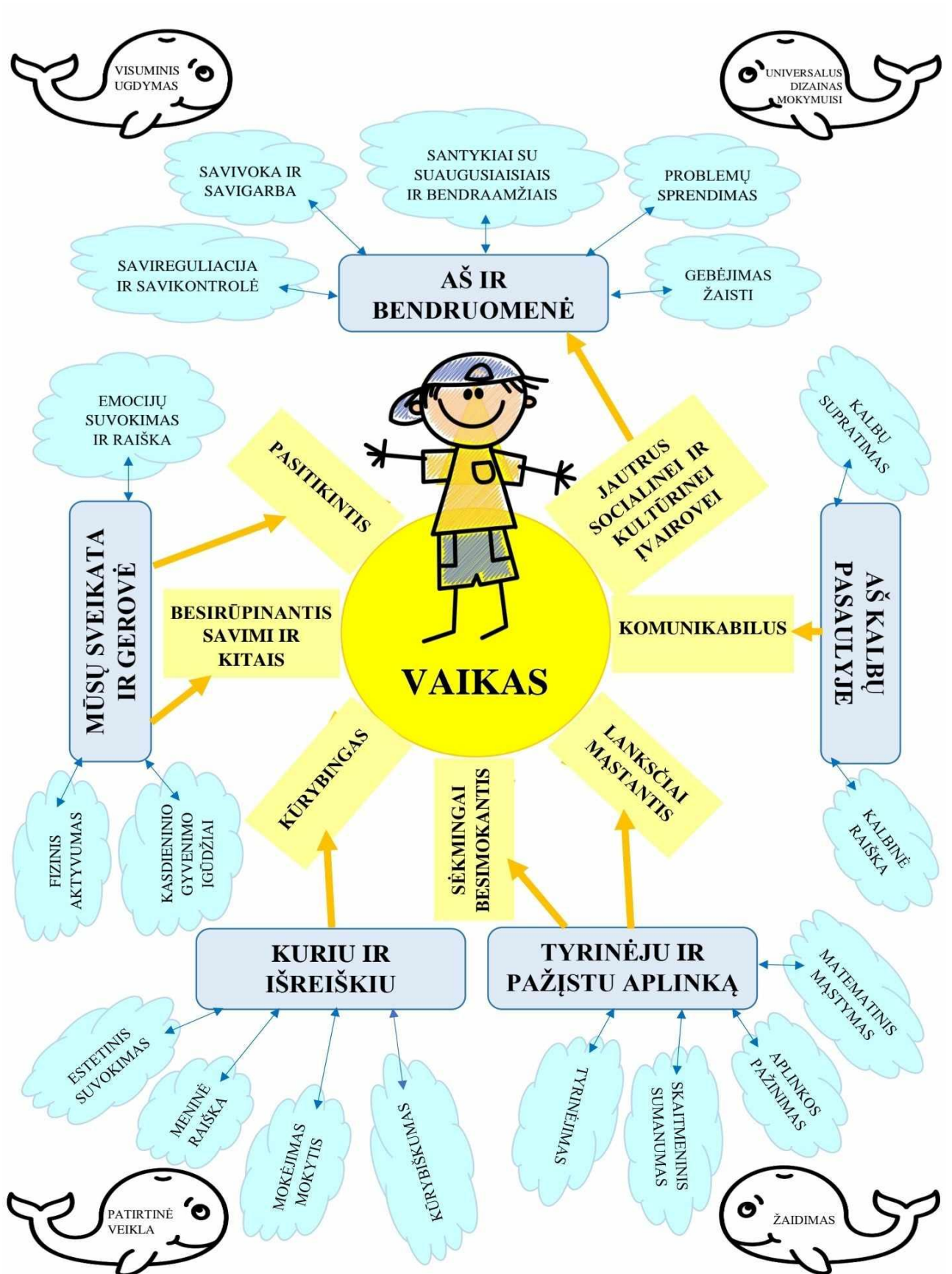
STEAM ugdymas ikimokyklinio amžiaus vaikams paremtas natūraliu vaiko domėjimusi, kaip „veikia“ jį supantis pasaulis, polinkiu kurti daiktus ir tikrinti, kaip veikia jie. Kasdienė aplinka, kuria natūraliai domisi vaikas, yra ir natūrali, gamtinė ir žmogaus sukurta: („matantys“, „girdintys“, „kalbantys“ daiktai, pvz., žaislas, pakartojantis vaiko pasakytus žodžius). Parūpinus šiuolaikinių

ugdymo priemonių, vaikai savaime perpranta technologinius, inžinerinius, matematinius, gamtamokslinius dalykus.

STEAM veikloms taikomos natūralios aplinkos bei objektai ir kartu kuriamos tyrinėjimo laboratorijos, stotelės, siūlomi specialūs tyrimo instrumentai. Įgyvendinant siūlomas inovatyvias veiklas su naujausiomis ugdymo priemonėmis, vaikams prieinama forma ir lygiu vyksta „susitikimai“ su skaitmeninėmis technologijomis, internetu, naujosiomis medijomis, robotika. Taikomos inovatyvios veiklos ir priemonės, padedančios modeliuoti ugdymo turinį, kurio centre yra vaikas.

Rengiant programos ugdymo turinį naudojamas „Ikimokyklinio amžiaus vaikų ugdymosi pasiekimų aprašas“ 2024 m., „Ikimokyklinio ugdymo programos gairės“ 2024 m. Ugdymo turinys planuojamas elektroniniame dienyne „Mūsų darželis“ <https://musudarzelis.com/>, kuriame dalyvauja ir ugdytinių tėvai (globėjai). Ugdymo(si) aplinka pritaikoma vaikų amžiui, poreikiams ir galimybėms.

6. Pav. Kauno r. Raudondvario lopšelio-darželio „Vyturėlis“ kimokyklinio ugdymo programos „Augu žaisdamas, pažindamas, kurdamas“ konceptualus modelis

4. UGDYMO SI TURINYS, PROCESAS IR APLINKOS

AŠ IR BENDRUOMENĖ – JAUTRUS SOCIALINEI IR KULTŪRINEI ĮVAIROVEI

Pasielkimų sritis	Vertybėnė nuostata, esminiai gebėjimai	Ugdymo(si) gairės (iš vaiko perspektyvos)
Savivoka ir savigarba	<p>Vertybėnė nuostata – pasitiki savimi ir savo gebėjimais, gerbia save ir kitus.</p> <p>Esminiai gebėjimai: pažįsta savo kūną, pasako, kad yra berniukas (mergaitė), supranta savo augimą ir gebėjimų tobulėjimą, prisistato kitam, komentuoja, kuo domisi, kas patinka (nepatinka), supranta ir gina savo bei kitų teises būti ir žaisti kartu, priskiria save savo šeimai, grupei, įstaigos bendruomenei, žino savo tautybę, tėvynę. Aktyviai tyrinėja save, socialinę, kultūrinę aplinką, įvaldo tyrinėjimo būdus (stebėjimą, eksperimentavimą, klausinėjimą), samprotauja apie tai, ką pastebėjo, atrado, pajuto, patyrė.</p> <p>(Nuoroda į pasielkimų aprašą https://www.nsa.smm.lt/projektai/wp-content/uploads/2024/02/ikimokyklinio-amziaus-vaiku-ugdymosi-pasielkimu-aprasas.pdf 6-7 psl.)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Atpažįsta save neseniai darytose nuotraukose, savo atvaizdą veidrodyje, paprašytas parodo ar pavadina kelias kūno dalis. • Rodo prierašumą prie tėvų, pasitikėjimą juo besirūpinančiais suaugusiaisiais grupėje. Domisi kitais vaikais. • Trumpam sutelkia dėmesį ir įsitraukia į etnokultūrinius žaidimus, kalendorines šventes, renginius, klausosi tautosakos kūrinių. • Pasako savo vardą ir kas jis yra – berniukas ar mergaitė. Apie save kalba pirmuoju asmeniu, pasako, ką daro, ką turi. Siekia savarankiškumo: „aš pats“. • Supranta ir pasako, kaip jaučiasi, ko nori jis pats ir kaip jaučiasi, ko nori kitas asmuo. Jaučiasi patenkintas savimi. • Pasako, kokia yra jo gimtoji kalba, aiškina, ką žino ir supranta apie savo šalies kalbą, kultūrą, samprotauja, kuo ji skiriasi nuo kitų jam žinomų šalių kalbos ir kultūros. Vaizduoja ir naudoja savo šalies simbolius.
Savireguliacija ir savikontrolė	<p>Vertybėnė nuostata – nusiteikęs valdyti dėmesį, emocijų raišką ir elgesį.</p> <p>Esminiai gebėjimai: sutelkia dėmesį ir pastangas veiklai, dažniausiai laikosi tvarkos ir susitarimų, bendraudamas su kitais elgiasi mandagiai, stengiasi kontroliuoti savo žodžius ir veiksmus, įsiaudrinęs geba nusiraminti.</p> <p>(Nuoroda į pasielkimų aprašą https://www.nsa.smm.lt/projektai/wp-content/uploads/2024/02/ikimokyklinio-</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Yra ramus ir rodo pasitenkinimą kasdiene tvarka bei ritualais. Jeigu kas nepatinka, nueina šalin, atsisako bendros veiklos, ieško suaugusiojo pagalbos. Žaisdamas kalba su savimi, kad sutelktų dėmesį, kontroliuotų veiksmus. Padedamas suaugusiojo įprastose kasdienėse situacijose valdo savo emocijų raišką ir elgesį.

	<p>amžiaus-vaiku-ugdymosi-pasiekimu-aprasas.pdf 5-6 psl.)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Geba laikytis jam suprantamų suaugusiojo prašymų ir bendrų susitarimų. • Trumpam tikslingai sutelkia dėmesį ir pastangas siekdamas įgyvendinti ketinimą. Įprastose kasdienėse situacijose pradeda susilaikyti nuo impulsyvių veiksmų, galinčių išprovokuoti nesutarimus, pakenkti kitiems. Paklaustas pasako galimas istorijų, pasakų ir kitų veikėjų netinkamo elgesio pasekmes. • Žino įvairių nusiramino, atsipalaidavimo būdų, bando juos taikyti ir siūlo juos kitiems.
<p>Santykiai su suaugusiaisiais ir bendraamžiais</p>	<p>Vertybinių nuostatų – nusiteikęs geranoriškai bendrauti ir bendradarbiauti su suaugusiaisiais ir bendraamžiais.</p> <p>Esminiai gebėjimai: pasitiki mokytojais, juos gerbia, ramiai jaučiasi kasdienėje ir neįprastoje aplinkoje, iš jų mokosi, drąsiai dalinasi savo mintimis, žino, kaip elgtis su nepažįstamais suaugusiaisiais. Geranoriškai elgiasi su bendraamžiais, draugauja bent su vienu vaiku, supranta savo žodžių ir veiksmų pasekmes sau ir kitiems.</p> <p>(Nuoroda į pasiekimų aprašą https://www.nsa.smm.lt/projektai/wp-content/uploads/2024/02/ikimokyklinio-amžiaus-vaiku-ugdymosi-pasiekimu-aprasas.pdf 8-9 psl.)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Žaisdamas kalbina kitus vaikus, atsiliepia į kvietimą bendrauti. • Dalinasi su grupėje dirbančiais suaugusiaisiais ir bendraamžiais savo rūpesčiais, patyrimais, domisi jų jausmais, užjaučia, pasiūlo savo pagalbą. • Noriai ką nors veikia su vaikais iš kitos socialinės, kalbinės, kultūrinės aplinkos. • Mėgina pakartoti suaugusiojo ištartas frazes ar atskirus žodžius. • Džiaugiasi svečiais grupėje, noriai svečiuojasi kitoje grupėje. • Drąsiai diskutuoja su suaugusiaisiais, išreiškia savo nuomonę, parodo supratimą ir pagarbą kitokiai išvaizdai, kitokiam požiūriui, kitai kultūrai. • Pripažįsta netinkamai pasielgęs, geba atsiprašyti. • Su draugais kuria grupinius plakatus, knygeles, „Minčių žemėlapius“.
<p>Problemų sprendimas</p>	<p>Vertybinių nuostatų – nusiteikęs priimti iššūkius ir spręsti problemas.</p> <p>Esminiai gebėjimai: geba atpažinti ir įvardyti iššūkį, problemą, kliūtį, savarankiškai ir drauge su kitais ieško</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Susidūręs su kliūtimi, žodžiais, mimika ir kūno kalba parodo suaugusiajam, su kokia problema susidūrė. • Bando savarankiškai spręsti

	<p>iššūkio įveikos, problemos sprendimo būdų, apsversto ir pasirenka tinkamus konkrečiai situacijai, įvertina priimtų sprendimų pasekmes.</p> <p>(Nuoroda į pasiekimų aprašą https://www.nsa.smm.lt/projektai/wp-content/uploads/2024/02/Ikimokyklinio-amziaus-vaiku-ugdymosi-pasiekimu-aprasas.pdf 25-26 psl.)</p>	<p>kasdienes problemas. Nepavykus stebi, kaip tai daro kiti ir išbando jų taikomus problemų sprendimo būdus arba kreipiasi pagalbos į suaugusįjį.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nori problemą įveikti, išbando paties taikytus, stebėtus ar naujai sugalvotus veikimo būdus, pradeda atsitiktinį eksperimentavimą, bandymus. Orientuodamasis į įsivaizduojamą problemos sprendimo rezultata, renkasi veikimo būdus ir priemones. Dalinasi mintimis apie problemos sprendimą. • Pritaiko jau žinomus veikimo būdus. Nebijo bandyti, pasirenka iš kelių suaugusiojo pasiūlytų sprendimo būdų. Stebi, kaip panašioje situacijoje elgiasi suaugusieji ar kiti vaikai ir išbando jų taikomus būdus. • Spręsdamas problemą samprotauja, kas pavyko (nepavyko), ką galima daryti toliau ar kitaip. • Ieško priimtinių bendrų sprendimų kartu su kitais, siūlo sprendimo būdus kitiems, išbando sprendimo būdų alternatyvas. • Mokosi žodinėmis derybomis ir kompromiso paieškomis spręsti kylančius nesutarimus ir problemas laikydamiesi savo kultūrinei aplinkai priimtinių bendravimo taisyklių. • Žaisdami, dalyvaudami problemų sprendime, įtraukiančiose veiklose, mokosi nepertraukiamai klausytis draugų ir suaugusiųjų kalbos, reaguoti į kalbančiųjų intencijas, suprasti kita kalba kalbančių vaikų norus, pasiūlymus.
<p>Gebėjimas žaisti</p>	<p>Vertybinė nuostata – nusiteikęs kartu su kitais vaikais plėtoti žaidimus,</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Vaikai ima žaisti žaidimus su taisyklėmis padedami kitų vaikų ar

	<p>kurdamas vaikų žaidimo kultūrą.</p> <p>Esminiai gebėjimai: individualiai ir drauge su kitais žaidžia ir pats kuria įvairius žaidimus: režisūrinius, vaidmenų ir žaidimus su taisyklėmis, moka laikytis skirtingų žaidimų taisyklių.</p> <p>(Nuoroda į pasiekimų aprašą https://www.nsa.smm.lt/projektai/wp-content/uploads/2024/02/Ikimokyklinio-amziaus-vaiku-ugdymosi-pasiekimu-aprasas.pdf 26-27 psl.)</p>	<p>suaugusiojo. Išmokę žaisti didaktinius žaidimus su taisyklėmis, vaikai kuria savo žaidimus ir juos žaidžia su grupės draugais ir mokytojais. Žaidimų metu vaikai atskleidžia savo pomėgius ir stiprybes.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vaikas, padedamas suaugusiojo, kuria bendravimo „kalbą“ veido, balso išraiškomis, visu kūnu ir išgyvena bendrumo jausmą. Vaikas taip mokosi inicijuoti ir palaikyti socialines sąveikas žaidimuose. • Mokosi dalintis žaislais su draugais. • Žaidimo metu vaikai mokosi susikurti artimumo ir saugumo jausmą. • Žaisdami su tikslingai atrinktais žaislais (lėlėmis, mašinytėmis, gyvūnėliais, indeliais ir kt.), vaikai išmoksta pasirinkti arba ir patys susikurti erdves savo žaidimams. • Vaikas išmoksta tikslingai kurti žaidimo erdves ir konstruoti sudėtingesnius žaidimo siužetus, pasitelkdami vaizduotę ir įtraukdami fantastinių elementų. • Įgudę žaisti, vaikai žaidžia tęstinius žaidimus, prieš žaisdami aptaria žaidimo temą, planuoja siužetą, lanksčiai kaitalioja vaidmenis, patys kontroliuoja vienas kito veiksmus ir geba spręsti kylančius nesutarimus.
<p>Ugdymo(si) kontekstai, pedagogo vaidmuo, metodai, būdai</p>		
<p>Ugdymo(si) kontekstas: universalus dizaino mokymuisi, žaismės bei judraus patirtinio ugdymosi ir kūrybinių dialogų kontekstai.</p> <p>Mokytojo vaidmuo. Pedagogas – vaikų veiklos koordinatorius, vaiko ugdymo(si) moderatorius, patarėjas, draugas stebėtojas. Jis ugdo vaikų bendradarbiavimo įgūdžius veikiant daugiakultūrinėje aplinkoje, moko tolerancijos kitų žmonių atžvilgiu. Kuria daiktinę aplinką, parūpina priemonių įvairiems žaidimams. Mokytojas savo pavyzdžiu rodo pagarbą kiekvienam vaikui ir jo unikalumui. Ugdytojas elgiasi su visais vienodai, bet ir aktyviai kalba apie įvairovę bei akcentuoja kad visi žmonės – nesvarbu, kokios jie rasės, tautybės ar kilmės – yra verti pagarbos ir supratimo. Skatinami įvairūs kultūriniai renginiai, kur vaikai gali susipažinti su</p>		

skirtingų tautų tradicijomis ir papročiais.

Mokytojas demonstruoja problemų sprendimo procesą, rodydamas, kaip atpažinti ir įvardyti problemas bei ieškoti jų sprendimo būdų, taip pat skatina vaikus savarankiškai spręsti problemas, eksperimentuoti su įvairiais sprendimo būdais ir dalintis savo mintimis apie problemų sprendimą. Jis sudaro palankias sąlygas vaikų bendravimui, kūrybiškumui ir saviraiškai.

Ugdymo(si) būdai: pokalbiai-diskusijos, taikomas „Minčių lietaus“ būdas, simuliacijos ir vaidmenų žaidimai, individualūs aptarimai, projektinis darbas, išvykos, STEAM.

AŠ KALBŲ PASAULYJE – KOMUNIKABILUS

Pasiiekimų sritis	Vertybinė nuostata, esminiai gebėjimai	Ugdymo(si) gairės (iš vaiko perspektyvos)
Kalbų supratimas	<p>Vertybinė nuostata – domisi žodiniiais ir nežodiniiais komunikavimo būdais, yra nusiteikęs išklaudyti ir suprasti kitą.</p> <p>Esminiai gebėjimai: klausosi ir supranta kitų kalbėjimą, įvairiomis formomis, būdais ir priemonėmis perteikiamas prasmės, amžių atitinkančius įvairaus pobūdžio tekstus. (Nuoroda į pasiekimų aprašą https://www.nsa.smm.lt/projektai/wp-content/uploads/2024/02/Ikimokyklinio-amziaus-vaiku-ugdymosi-pasiekimu-aprasas.pdf 14-15 psl.)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Klausosi ir supranta kitų kalbėjimą, reaguoja į neverbalinę raišką. • Supranta įvairiomis formomis (simbolinę, garsinę, grafinę, vaizdinę, žodinę) perteikiamas reikšmes. • Domisi raidėmis, tekstu, rašytinės kalbos elementais ir simboliais. • Klausosi įvairaus stiliaus ir turinio tekstų, juos apibūdina ir perteikia skirtingais raiškos būdais. Supranta amžių atitinkančius meninius ir informacinius tekstus.
Kalbinė raiška	<p>Vertybinė nuostata – nusiteikęs kalba ir kitomis komunikavimo priemonėmis bendrauti su kitais, išreikšti savo patirtį, jausmus, mintis ir emocijas.</p> <p>Esminiai gebėjimai: naudodamas žodines ir nežodines raiškos priemones, dalinasi savo patirtimi, jausmais, mintimis, įsitraukia į pokalbį ir jį plėtoja, pasakoja, atpasakoja ir kuria paprastas istorijas, kopijuoja aplinkoje matomus žodžius, rašo savo vardą. (Nuoroda į pasiekimų aprašą https://www.nsa.smm.lt/projektai/wp-content/uploads/2024/02/Ikimokyklinio-amziaus-vaiku-ugdymosi-pasiekimu-aprasas.pdf 15-16 psl.)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Laikosi elementarių kalbinio bendravimo normų. Vartoja mandagumo žodžius. • Deklamuoja, pasakoja, atpasakoja, apibūdina, kuria, diskutuoja, aiškina taikydamas verbalines ir neverbalines raiškos priemones. • Dalinasi patirtimi, norais, pasiūlymais. • Komunikuoja paprastomis rašytinės raiškos formomis, kuria ženklus, simbolius, kopijuoja žodžius, spausdintinėmis raidėmis rašo savo vardą. • Atsižvelgia į bendravimo tikslą ir situaciją. • Atsižvelgiant pagal amžių kalba vientisais ar sudėtiniais sakiniais,

		taisyklingai taria kalbos garsus.
Ugdymo(si) kontekstai, pedagogo vaidmuo, metodai, būdai		
<p>Ugdymo(si) kontekstas: kalbų įvairovės ir kultūrinių dialogų kontekstai.</p> <p>Mokytojo vaidmuo. Pedagogas organizuoja įvairias kalbines ir žaidybines situacijas, kurios skatina vaikų kalbinę raišką ir tarpusavio bendravimą. Sudaro palankias sąlygas kūrybiniam dialogams, kurių metu ugdoma vaizduotė, skatinamas spontaniškas kalbėjimas. Kalbiniai gebėjimai ugdomi visos dienos metu bendraujant su vaiku, žaidybinių veiklų metu ar sprendžiant iškilusias situacijas. Mokytojas sudaro palankią aplinką vaikų ir kitų bendruomenės narių bendravimui, skatina vaikus pasitikėti savimi, bendraujant su kitais, reikšti jausmus, mintis, ketinimus žodžiais. Pedagogas grupėse įrengia bibliotekėles, skaitymo ir ramybės kampelius, sudaro galimybes vaikams naudotis skaitmeniniu turiniu, padedančiu pažinti rašto simbolius. Mokytojas planuoja išvykas į biblioteką, skatina dalyvavimą projektinėse veiklose, gilinant supratimą apie skirtingas pasaulio šalis.</p> <p>Ugdymo(si) būdai: pokalbiai-diskusijos, taikomas „Minčių lietaus“ būdas, ritmikos pratimai (žodžių ir judesių sujungimui) vaidybiniai žaidimai, individualūs aptarimai, kuriamos pasakos bei istorijos, didaktiniai stalo žaidimai, IKT (bendradarbiaujant projektinėse veiklose, pristatymams ir vaizdo medžiagos pateikimui apie kitą šalį rašymo pradmenų skatinimui).</p>		

TYRINĖJU IR PAŽĪSTU APLINKĄ – LANKSČIAI MAŠTANTIS

Pasiekimų sritis	Vertybinė nuostata, esminiai gebėjimai	Ugdymo(si) gairės (iš vaiko perspektyvos)
Matematinis mąstymas	<p>Vertybinė nuostata – nusiteikęs pažinti pasaulį jam suprantamais matematiniais būdais.</p> <p>Esminiai gebėjimai: atranda skaičių ir figūrų pasaulį, plėtoja supratimą ir kalbą apie skaičiavimo ir matavimo būdus, jų taikymą aplinkai pažinti, problemoms spręsti, geba išreikšti pastebėjimus apie objektų kiekį, formą, dydį, sekas, vietą ir judėjimo kryptį. (Nuoroda į pasiekimų aprašą https://www.nsa.smm.lt/projektai/wp-content/uploads/2024/02/Ikimokyklinio-amziaus-vaiku-ugdymosi-pasiekimu-aprasas.pdf 11-12 psl.)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Domisi įvairiomis formomis, dydžiais ar spalvomis išsiskiriančiais daiktais. • Surikiuoja kelių objektų rinkinį pagal ilgį ar dydį į vieną eilę. • Susipažįsta su įvairiomis formomis (apskritimas, trikampis, kvadratas, stačiakampis ir t.t.), pastebi jas artimiausioje aplinkoje (pvz., namo stogas panašus į trikampį, saulė – į skritulį). • Atrenka kelis daiktus (jų vaizdus) pagal formą, dydį, spalvą. • Nuosekliai įvardija skaičius nuo 0 iki 10. Skaičiuoja daiktus, jų kiekį susieja su skaičiumi. • Žaidžia žaidimus su skaitmenų kortelėmis, pritaiko atitinkamą skaitmenį daiktų grupei. • Keičia savo ar daikto padėtį erdvėje, ar veikia ką nors tam tikra seka (pvz., žaidimas „Trečias

		<p>bėga“, „Vilke, vilke, kiek valandų?“ ir t.t.).</p> <ul style="list-style-type: none"> • Matuojant atstumą, ilgį, tūrį, masę, naudojasi vienu ar keliais sąlyginiais matais (savo pėda, sprindžiu, lazdele, pieštuku ir t.t.). • Žaisdami išsiskaičiuoja naudodami skaičiuotes. • Modeliuoja gyvenimiškas situacijas, kurių metu reikalinga skaičiavimo ir skaičių žymėjimo patirtis, pasigaminti pinigų (eurus, euro centus). Žaidžia parduotuvę arba įsivaizduoja, kad reikia pasikeisti pinigų banke į smulkesnius ir pan. • Klausinėja, kiek laiko žaisime, kelinta valanda, už kiek laiko eisime miegoti, kiek liko laukti iki švenčių.
<p>Skaitmeninis sumanymas</p>	<p>Vertybė nuostata – nusiteikęs pažinti, išbandyti ir saugiai naudoti aplinkoje esančias skaitmenines technologijas.</p> <p>Esminiai gebėjimai: geba pažinti ir naudoti lengvai valdomas skaitmenines priemones, kurti elementarų skaitmeninį turinį, sudaryti kelių vienas po kito einančių veiksmų programas. (Nuoroda į pasiekimų aprašą https://www.nsa.smm.lt/projektai/wp-content/uploads/2024/02/Ikimokyklinio-amziaus-vaiku-ugdymosi-pasiekimu-aprasas.pdf 13 psl.)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Žaidžia su aplinkoje esančiais įvairiais išmaniaisiais žaislais, naudodamas pagrindines jų paleidimo ir veikimo funkcijas. • Spaudo, liečia, purto ir kt. Išmėgina žaislų veikimo principus siekdamas efekto. • Naudoja paprastas programėles sukurti piešiniams interaktyvioje lentoje. • Žino ir grupės draugams parodo, kaip paleisti video medžiagą. • Atlieka įvairias užduoteles planšetėje (skaičiavimo, spalvų pažinimo, gyvūnų grupavimo ir t.t.). • Pasirenka (mokytojo padedamas) ir naudoja pagal amžių tinkamas interneto svetaines, programėles, kad galėtų atlikti kūrybines užduotis. • Aktyviai dalyvauja žaidžiant žaidimus su interaktyviomis grindimis.

		• Klauso interaktyvių pasakų, atliepia jas.
--	--	---

Ugdymo(si) kontekstai, pedagogo vaidmuo, metodai, būdai

Ugdymo(si) kontekstas: tyrinėjimo ir gilaus mokymosi, realių ir virtualių aplinkų kontekstai.

Mokytojo vaidmuo. Mokytojas stengiasi sužadinti vaiko smalsumą įvairiomis kūrybinėmis užduotimis, įtaigiu pasakojimu, pasitelkdamas skaitmeninį turinį. Ugdymo(si) turinio pajavirinimui naudoja išmaniąsias bitutes, robotukus, planšetes. Moko atsakingai naudotis skaitmeninėmis technologijomis, supažindina su realios ir skaitmeninės aplinkos atvaizdais. Padeda ieškoti informacijos. Grupės aplinkoje sudaro sąlygas naudotis įvairiais skaičiavimo būdais. Organizuoja veiklą, kurioje dalyvaudami vaikai įgyja supratimą apie ilgio, tūrio, masės matavimo priemones. Formuojamas ir plečiamas vaiko žodynas, reikalingas dalinantis idėjomis apie daiktų dydžių santykius („šiek tiek didesnis“, „truputį mažesnis“, „didžiausias“, „mažiausias“ ir t.t.) domimasi, ką vaikai veikė vakar, kalbamasi apie tai, kas bus rytoj.

Ugdymo(si) būdai: tyrinėjimai, eksperimentai, pokalbiai, diskusijos, IT taikymas (fotografavimas, vaizdo medžiagos stebėjimas ir analizavimas, įvairių užduočių sekų atlikimas interaktyvioje lentoje), STEAM.

SĖKMINGAI BESIMOKANTIS

Pasiekimų sritis	Vertybinė nuostata, esminiai gebėjimai	Ugdymo(si) gairės (iš vaiko perspektyvos)
Tyrinėjimas	<p>Vertybinė nuostata – domisi viskuo, kas vyksta aplinkui, noriai stebi, bando ir samprotauja.</p> <p>Esminiai gebėjimai: aktyviai tyrinėja save, socialinę, kultūrinę ir gamtinę aplinką, įvaldo tyrinėjimo būdus (stebėjimą, eksperimentavimą, klausinėjimą), samprotauja apie tai, ką pastebėjo, atrado, pajuto, patyrė. (Nuoroda į pasiekimų aprašą https://www.nsa.smm.lt/projektai/wp-content/uploads/2024/02/Ikimokyklinio-amziaus-vaiku-ugdymosi-pasiekimu-aprasas.pdf 24-25 psl.)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Tyrinėja gyvosios ir negyvosios aplinkos objektus ir reiškinius, jų savybes. • Sėja, sodina, prižiūri. Stebi augalų dygimą, augimą, nuima derlių. Moko(si) augalininkystės pradmenų. • Taiko įvairius tyrinėjimo būdus ir priemones. Stebi, grupuoja, lygina pagal pasirinktus požymius ar savybes. • Ieško panašumų ir skirtumų tarp objektų ir reiškinių. • Pasirenka eksperimentui reikalingas priemones. • Apmąsto savo veiklą, kelia klausimus ir hipotezes, siūlo idėjas.
Aplinkos pažinimas	<p>Vertybinė nuostata – nori pažinti ir suprasti aplinkinį pasaulį, džiaugiasi sužinojęs ką nors nauja.</p> <p>Esminiai gebėjimai: pažįsta jam suprantamus socialinius, kultūrinius ir gamtos objektus bei reiškinius, juos įvardija ir apibūdina, žinojimą pritaikydamas žaidimuose ir kitose veiklose.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Pažįsta gyvenamosios vietovės objektus ir vietas, pastebi jų pasikeitimus. • Dalyvauja grupės išvykose į gamtą, parodą, teatrą, muziejų, biblioteką. Jose rodo susidomėjimą, stengiasi nepamiršti atliktas nesunkias užduotis. Pasakoja apie tai, kas buvo įdomu,

	<p>(Nuoroda į pasiekimų aprašą https://www.nsa.smm.lt/projektai/wp-content/uploads/2024/02/Ikimokyklinio-amziaus-vaiku-ugdymosi-pasiekimu-aprasas.pdf 9-11 psl.)</p>	<p>o kas nelabai.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Diskutuoja apie suaugusiųjų profesijas, darbus ir buitį palengvinančią techniką, kokių savybių žmogui reikia darbe. Žaisdamas šeimos žaidimus, imituoja tėvelių profesijas, keliauja į jų darbovietes. • Susipažįsta su įvairiais gamtos ir oro reiškinais: giedra, lietus, sniegas, vaivorykštė, vėjas, griaustinis. • Stebi augalų augimą, žydėjimą, mokosi prižiūrėti ir saugoti gamtą. • Tyrinėja augalus, liečia jų lapus, žievę, uosto gėlių žiedus. • Atranda naujas veiklas naudodami gamtines medžiagas (žaidžia su smėliu, vandeniu, renka akmenėlius, giles, kankorėžius ir t.t.). • Atpažįsta gyvūnų ir paukščių iliustracijas, fotografijas, mėgdžioja judesius, garsus. Spalvina gyvūnų ir paukščių trafaretus, bando juos piešti, lipdyti, aplikuoti.
--	---	---

Ugdymo(si) kontekstai, pedagogo vaidmuo, metodai, būdai

Ugdymo(si) kontekstas: tyrinėjimo ir gilaus mokymosi, žaismės kontekstai.

Mokytojo vaidmuo. Mokytojas koordinuoja vaikų veiklas, kuria ugdymo(si) situacijas, kurios padeda vaikams suprasti, praplėsti ir pagilinti mokymą(si) ir sustiprinti įgyjamas patirtis. Mokytojas siūlo veiklas, kurios skatintų tyrinėti, aktyviai veikti, diskutuoti, reflektuoti, mokytis vienas iš kito ir bendradarbiauti tarpusavyje. Pedagogas parūpina vaikų smalsumą, vaizduotę žadinančių, veiklumą skatinančių daiktų, gamtinių medžiagų darbams, tyrinėjimui. Kad vaikai galėtų savarankiškai surasti informaciją ir reikalingų priemonių (enciklopedijos, žemėlapiai, planšetės, interaktyvus ekranas ir kt.), pedagogas sukuria ir atnaujina stimuliuojančią grupės aplinką.

Ugdymo(si) būdai: ekskursijos, aplankant gamtos ir kultūros objektus bei žymias istorines vietas, projektai, tyrinėjimai, STEAM.

KURIU IR IŠREIŠKIU – KŪRYBINGAS

Pasiekimų sritis	Vertybinė nuostata, esminiai gebėjimai	Ugdymo(si) gairės (iš vaiko perspektyvos)
Eatetinis suvokimas	<p>Vertybinė nuostata – domisi, gėrįsi, grožisi gamtine ir kultūrine aplinka.</p> <p>Esminiai gebėjimai: atpažįsta įvairius</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Grožisi žmogaus sukurtos aplinkos ir gamtos spalvomis, formomis, garsais, savo ir draugų

	<p>gamtinės ir kultūrinės aplinkos reiškinius, reaguoja į juos, jaučia, suvokia ir, remdamasis savo supratimu, aptaria estetinius jų ypatumus, dalinasi asmeninėmis estetinėmis patirtimis, džiaugiasi savo ir kitų kūryba.</p> <p>(Nuoroda į pasiekimų aprašą https://www.nsa.smm.lt/projektai/wp-content/uploads/2024/02/Ikimokyklinio-amziaus-vaiku-ugdymosi-pasiekimu-aprasas.pdf 17-18 psl.)</p>	<p>statiniais, kūrybiniais darbais, piešiniais, karpiniais, atkreipia dėmesį į darželio bendrų erdvių puošybos elementus, noriai įsitraukia į grupės, darželio lauko edukacinių erdvių aplinkos kūrimą ir gražinimą.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Su suaugusiųjų pagalba estetiškai serviuoja stalus pusryčiams, pietums ir pavakariams. Gėrasi šventinėmis stalo dekoracijomis. Džiaugiasi, gėrasi gražiai paservuotu stalu. • Kuria savo individualius darbelius, popierinius žaislus, atvirukus, juos rodo draugams, šeimos nariams, jais gėrasi, džiaugiasi. Su suaugusiųjų pagalba dalyvauja konkursuose, parodose.
Meninė raiška	<p>Vertybinė nuostata – domisi menų kalbomis, jaučia meninės raiškos džiaugsmą.</p> <p>Esminiai gebėjimai: pagal savo išgales tyrinėja menų kalbas, spontaniškai ir tikslingai išreiškia emocijas, įspūdžius, mintis, idėjas jau įvaldytomis meninės raiškos priemonėmis, atpažįsta savo meninius pomėgius, vartoja paprasčiausias jam žinomas ir suprantamas menines sąvokas savo patirčiai išreikšti.</p> <p>(Nuoroda į pasiekimų aprašą https://www.nsa.smm.lt/projektai/wp-content/uploads/2024/02/Ikimokyklinio-amziaus-vaiku-ugdymosi-pasiekimu-aprasas.pdf 18-19 psl.)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Grafiškai pavaizduoja skirtingas linijas (storas, plonas, ilgas, trumpas, vingiuotas ir pan.), skirtingo dydžio dėmes, įvairias formas. Pradedą kurti objektų vaizdus. • Tyrinėja skirtingų technikų naudojimo vienam kūrybiniam darbui sukurti galimybes: piešia su pieštukais, kreidelėmis, tapo guašu, akvarele, aplikuoja, išmėgina plastiliną, modeliną, konstruoja, naudoja gamtinę medžiagą ar pan. • Eksperimentuoja sudėtingesnėmis dailės technikomis (gratažas, monotipija, Ebru piešimas ant vandens), skaitmeninio piešimo ir kitomis kompiuterinėmis technologijomis. Kuria ant netradicinių paviršių: plėvelės, stiklo, medžio, grindinio. • Įvardija arba parodo, kad supranta kai kuriuos muzikos kontrastus (garsiai – tyliai; greitai – lėtai, linksmai – liūdnai). Muzikinę

		<p>raišką naudoja kitoje veikloje, žaidžia muzikinius žaidimus, kuria ir savaip interpretuoja muzikinius kūrinius. Noriai muzikuoja individualiai ir grupėje.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tyrinėja įvairesnius garso išgavimo būdus pasitelkdamas kūno perkusiją, gamtos medžiagas, muzikos instrumentus ir kitus daiktus; skanduoja, ploja, išbando sudėtingesnius judesius. Susipažįsta su įvairiais garso išgavimo būdais: mušimu, pūtimu, braukimu. Patys kuria, gamina instrumentus iš antrinių žaliavų. • Juda rateliu dešinėn ar kairėn, pirmyn, atgal, įsivaizduojama linija. Šoka ritmiškai, veido mimika, emocija, kūno išraiška reaguoja į muzikos pasikeitimus, šokdamas valdo savo kūną. Improvizuodamas panaudoja atrastus naujus judėjimo būdus; kuria ir prisimena savo sukurtą trijų keturių natūralių judesių sekos šokį. • Vaidmenų žaidimų metu tyrinėja pažįstamas socialines situacijas, girdėtų pasakų epizodus, sąmoningai pasirenka patrauklius vaidmenis, savo šeimos narius, gyvūnus, pasakų personažus, teatro, spektaklio ar kino filmo herojus.
Mokėjimas mokytis	<p>Vertybinių nuostata – noriai mokosi, džiaugiasi tuo, ką išmoko.</p> <p>Esminiai gebėjimai: geba mokytis ir pradeda valdyti savo mokymosi veiklą, smalsauja, įsitraukia į savo sumanytas ir kitų pasiūlytas veiklas, aktyviai siekia tikslo, stebi, apmąsto ir koreguoja savo veiklos procesą bei rezultatus.</p> <p>(Nuoroda į pasiekimų aprašą https://www.nsa.smm.lt/projektai/wp-content/uploads/2024/02/Ikimokyklinio-amziaus-vaiku-ugdymosi-pasiekimu-aprasas.pdf 27-28 psl.)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Atidžiai stebi, bando, aiškinasi, klausinėja, kaip kažkas veikia, vyksta. • Pasirenka mėgstamą žaislą, knygą, edukacinę priemonę, STEAM konstruktorių, meno kūrinių, stengiasi atlikti patinkančią pasirinktą veiklą. • Numato kelis žingsnius į priekį ir imasi iniciatyvos tikslui pasiekti. Susidomėjęs kokia tema ieško galimybių savarankiškai sužinoti daugiau ir patenkinti savo

		<p>smalsumą. Lanksčiai prisitaiko prie situacijos arba keičia sprendimus.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Aptaria atliktą veiklą, pasakoja ir dalinasi savo patirtimi apie veiklos procesą, iškilusius sunkumus, gautą rezultatą. Pasakojimą planuoja daryt toliau, ką dar norėtų sužinoti ar išmokti.
Kūrybiškumas	<p>Vertybinė nuostata – nusiteikęs drąsiai kurti ir autentiškai išreikšti save, noriai tyrinėti naujas idėjas.</p> <p>Esminiai gebėjimai: pasitelkia patirtį ir vaizduotę, tyrinėja savo ir kitų idėjas, randa būdų ir priemonių parodyti originalumą ir išradingumą įgyvendindamas kūrybinius sumanymus, aptaria tai su kitais.</p> <p>(Nuoroda į pasiekimų aprašą https://www.nsa.smm.lt/projektai/wp-content/uploads/2024/02/Ikimokyklinio-amziaus-vaiku-ugdymosi-pasiekimu-aprasas.pdf 22-23 psl.)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Įprastus veikimo būdus papildo naujais netikėtais judesiais, garsais, pasakojimu, grafinais vaizdais, keičia objektų konstrukcijas, paskirtį. Žaisdamas prisiima menamus vaidmenis, kuria siužetus, spontaniškai keičia žaidimo taisykles, kuria žaidimo aplinką, išbando ir naudoja įvairias medžiagas, priemones skirtingais būdais. • Generuoja naujas idėjas, kuria siužetinius, vaidmeninius žaidimus, susitarimus, fantazuoja. • Supranta ir nusako konkretaus savo kūrinio, statinio paskirtį. Pasakoja apie tai, ką sukūrė, apie pasirinktus kūrybos būdus, medžiagas, priemones. Samprotauja, kaip galėtų savo kūrinį patobulinti, kokiomis priemonėmis sutvirtinti ar papuošti.
Ugdymo(si) kontekstai, pedagogo vaidmuo, metodai, būdai		
<p>Ugdymo(si) kontekstas: universalaus dizaino mokymuisi, tyrinėjimo ir gilaus mokymosi, kūrybinių dialogų kontekstai.</p> <p>Mokytojo vaidmuo. Pedagogas koordinuoja vaikų veiklas, kuria ugdymosi situacijas, kurios padeda vaikams suprasti, atrasti, praplėsti mokymą(si), stiprinti įgyjamas patirtis, savarankiškumą, smalsumą. Mokytoja parūpina vaikų vaizduotę žadinančių priemonių, interaktyvių žaislų, įvairių medžiagų kūrybiniams darbams. Grupėje sukuria STEAM erdvę kuri padeda vaikams suprasti vykstančius pokyčius, skatina ieškoti problemų sprendimo būdų, eksperimentuoti, konstruoti, ieškoti atsakymų į iškilusius klausimus. Sudaro sąlygas vaikams klausytis vokalinės, instrumentinės muzikos įrašų, gyvos muzikos. Meninio ugdymo mokytojas pristato muzikos instrumentus, supažindina su natomis, muzikos žanrais, lietuvių liaudies rateliais, žaidimais. Mokytoja sukuria vaikus įtraukiančią aplinką vaidinti, šokti, kurti, improvizuoti. Grupėje priemonės, žaislai, knygos, lavinamieji, interaktyvūs žaislai, edukacinės</p>		

priemonės sudėtos, kad kiekvienas vaikas laisvai galėtų jomis naudotis.

Ugdymo(si) būdai: klausimų kėlimas, žaidimas, stebėjimas, skalių, diagramų žymėjimas, tyrinėjimas, eksperimentavimas, IKT taikymas, STEAM ugdymo metodas. Naratyviniai žaidimai, kūrybiniai vaidmeniniai, muzikiniai žaidimai, dainavimas, ritmikos pratimai.

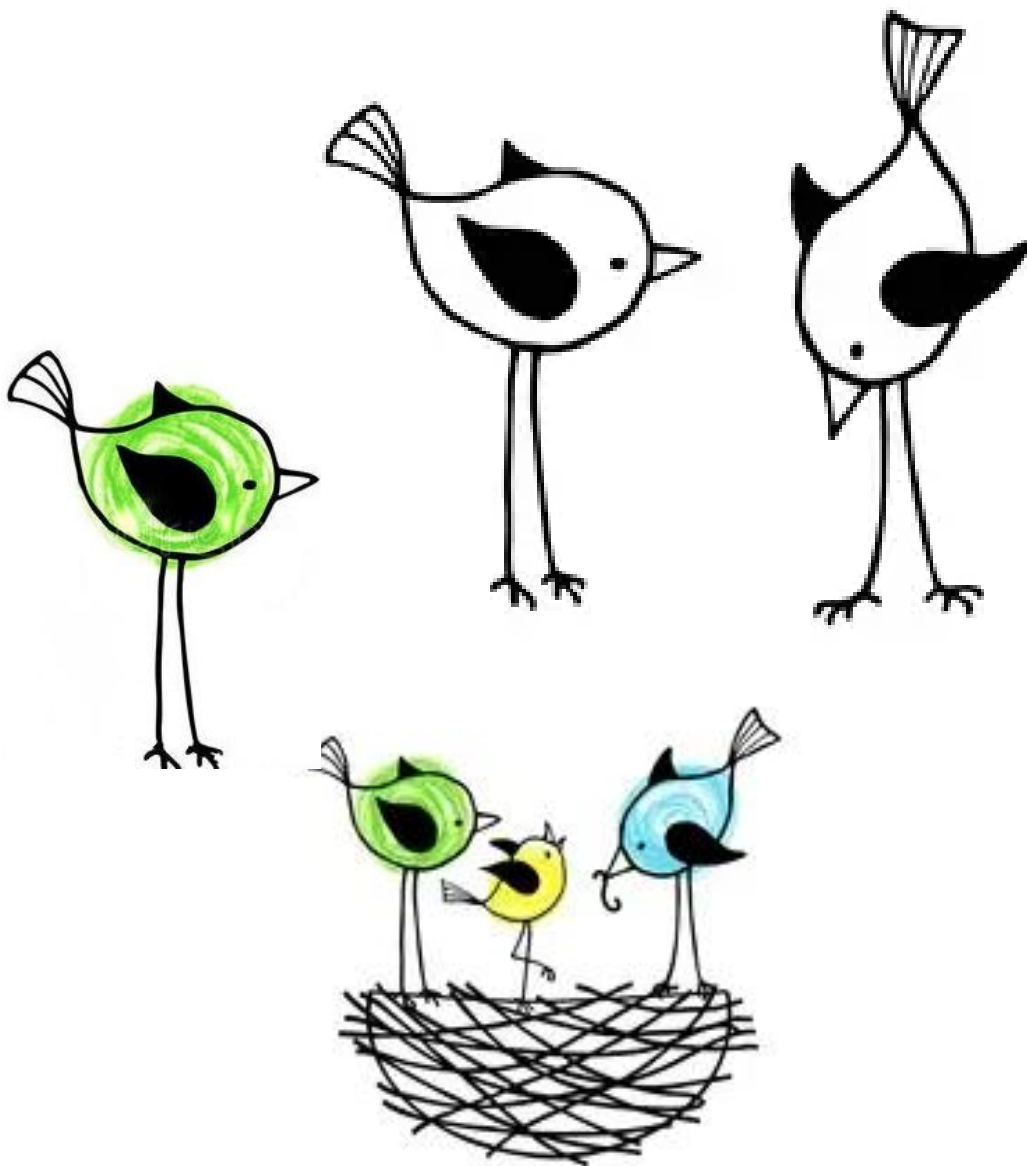
MŪSŲ SVEIKATA IR GEROVĖ – BESIRŪPINANTIS SAVIMI IR KITAIS, PASITIKINTIS

Pasiiekimų sritis	Vertybėnė nuostata, esminiai gebėjimai	Ugdymo(si) gairės (iš vaiko perspektyvos)
Emocijų suvokimas ir raiška	<p>Vertybėnė nuostata – domisi savo ir kitų emocijomis bei jausmais.</p> <p>Esminiai gebėjimai: atpažįsta, atliepia, įvardija, aptaria savo ir kitų emocijas ar jausmus, jų priežastis, įprastose ramiose situacijose emocijas ir jausmus išreiškia tinkamais, kitiems priimtinais būdais, žodžiais ir elgesiu atliepia kito jausmus. (Nuoroda į pasiekimų aprašą https://www.nsa.smm.lt/projektai/wp-content/uploads/2024/02/Ikimokyklinio-amziaus-vaiku-ugdymosi-pasiekimu-aprasas.pdf 4-5 psl.)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Pastebi draugo emocinę būseną: kartu džiaugiasi, paguodžia, paglosto. • Emocijas reiškia savitais būdais, geba parodyti simboliais tai, ką jaučia jis ar kitas. • Dalyvauja pokalbiuose, akcijose apie jausmus (pvz.: „Mano emocijos“, „draugo diena“, „Savaitė be patyčių“ ir kt.). • Vaidina emocijų situacijas, spėlioja draugo emocijas. • Žaisdamas sutelkia dėmesį, laikosi grupėje numatytų susitarimų ir tvarkos.
Kasdieniai gyvenimo įgūdžiai	<p>Vertybėnė nuostata – domisi, kas padeda augti sveikam ir saugiam.</p> <p>Esminiai gebėjimai: esant galimybei renkasi sveikatai palankų maistą, savarankiškai pavalgo, pasirūpina savo kūno švara, prisideda prie aplinkos tvarkos palaikymo, rodo pradinius saugaus elgesio mokykloje įgūdžius, pasako, kaip saugiai elgtis gatvėje, buityje, gamtoje ir su nepažįstamais žmonėmis. (Nuoroda į pasiekimų aprašą https://www.nsa.smm.lt/projektai/wp-content/uploads/2024/02/Ikimokyklinio-amziaus-vaiku-ugdymosi-pasiekimu-aprasas.pdf 2-3 psl.)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Sieka būti savarankiškas: pats pavalgo, apsirengia, laikosi asmens higienos. • Bando segti sagas, varstyti raišteliu, apsiauti batuku, apsirengti ir nusirengti padedant suaugusiam. • Pastebi, kad yra nešvarus ir savarankiškai prausiasi, šukuojasi plaukus. • Pasako, kaip reikia apsirengti šiltu ir šaltu oru. • Prižiūri, saugoja savo kūną, taisyklingai sėdi. • Dalyvauja kasmetiniuose renginiuose sveikatingumui stiprinti. • Žaidžia didaktinius stalo žaidimus, kuriuose reikia parinkti aprangą pagal metų laikų kaitą. • Laisvai renkasi priemones bei

		<p>kuria žaidimų erdvę, kurioje patys veikia, keičia bei papildo žaidimų priemones.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tyrinėja maisto produktus, aiškinasi ir komentuoja kuo naudingi ar žalingi vienio ir kiti maisto produktai. • Gamina su suaugusiais sveikus patiekalus. • Dalyvauja probleminiuose pokalbiuose apie slypinčius pavojus aplinkoje. • Išvykų metu siekia laikytis susitarimų (pvz.: saugus elgesys gatvėje, prie vandens, žaidimų aikštelėje). • Žino kaip elgtis ir kur kreiptis nutikus nelaimėi.
<p>Fizinis aktyvumas</p>	<p>Vertybinė nuostata – noriai juda, mėgsta judrią veiklą ir žaidimus.</p> <p>Esminiai gebėjimai: tiksliai ir koordinuotai šliaužia, ropoja, eina, bėga, lipa, išlaiko pusiausvyrą judėdamas, meta, gauda ir spiria kamuolį, spontaniškai ir tikslingai atlieka kasdienes veiksmus, kuriems būtina akių ir rankos koordinacija bei išlavėjusi smulkioji motorika, derina judesius poroje, grupėje šokdamas ar žaisdamas.</p> <p>(Nuoroda į pasiekimų aprašą https://www.nsa.smm.lt/projektai/wp-content/uploads/2024/02/1kimokyklinio-amziaus-vaiku-ugdymosi-pasiekimu-aprasas.pdf 3-4 psl.)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Tikslingai siekia atlikti įvairius kūno judesių pratimus. • Bėgioja salėje nurodyta kryptimi, reaguoja į signalą (sustoja, vėl pradeda judėti), juda greičiau-lėčiau. • Dalyvauja ryto mankštose, mankštų pertraukėlėse. • Žaidžia judriuosius žaidimus su kamuoliu, rungtyniauja estafetėse. • Žaidžia smėliu bei smulkia gamtine medžiaga ant šviesos stalų. • Pieštuku, teptuku piešia, braižo nesudėtingas geometrines figūras, lipdo įvairius daiktus, kerpa tiesiai, taisyklingai laikydamas žirkles ir klijuoja paveikslėlius. • Veiksmus su smulkiais daiktais atlieka vikriai, tiksliai ir kruopščiai.
<p>Ugdymo(si) kontekstai, pedagogo vaidmuo, metodai, būdai</p>		
<p>Ugdymo(si) kontekstas: judraus patirtinio ugdymo ir žaismės kontekstai.</p> <p>Mokytojo vaidmuo. Mokytojas modeliuoja tinkamą emocijų išraišką ir empatiją, skatindamas vaikus atpažinti ir įvardinti savo emocijas bei teikdamas grįžtamąjį ryšį apie jų elgesį. Taip pat moko kasdienių įgūdžių, padeda vaikams sukurti ir laikytis rutinos, organizuoja praktines veiklas, kurios skatina savarankiškumą ir atsakomybę. Be to, mokytojas skatina fizinį aktyvumą, organizuoja įvairias fizines veiklas ir užtikrina jų saugumą, taip padėdamas vaikams lavinti</p>		

motorinius įgūdžius. Bendradarbiaudamas su tėvais, pedagogas informuoja juos apie vaiko emocinę raidą ir suteikia patarimus, kaip namuose palaikyti vaiko emocinį augimą. Šie veiksmai padeda vaikams ugdyti emocinį intelektą, kasdienius gyvenimo įgūdžius ir fizinį aktyvumą, skatina jų savarankiškumą, atsakomybę ir rūpestingumą tiek savimi, tiek kitais.

Ugdymo(si) būdai: pokalbis-diskusija, informacijos kartojimas, pavyzdžių naudojimas, inovatyvūs metodai, savęs priežiūra ir bendruomeniškumas.

5. VAIKŲ UGDYMO SI PAŽANGA, UGDYMO SI TĘSTINUMAS

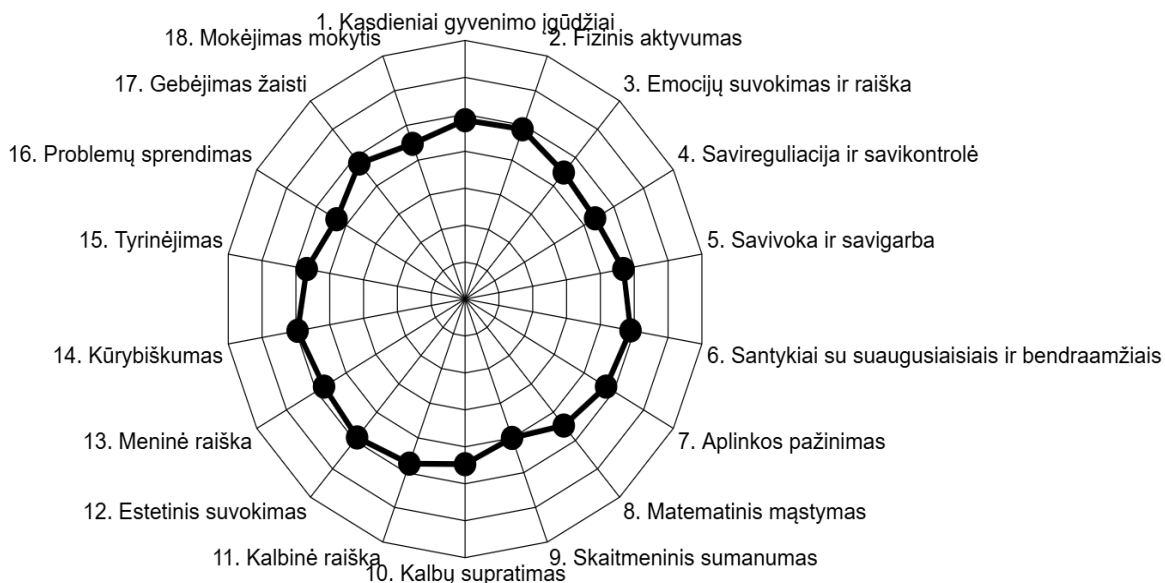
Siekiant nustatyti esamus ugdytinių gebėjimus bei numatyti tolesnio ugdymo(si) gaires, atliekamas ugdymosi pasiekimų dokumentavimas ir pažangos stebėseną.

Informacija apie vaikų pasiekimus kaupiama vaiko pasiekimų aplanke. Vaiko pasiekimai fiksuojami trumpais komentarais, nurodant ugdymosi pasiekimų sritį ir pasiekimų žingsnį, kurį yra pasiekęs vaikas, vaiko pažangą, vaiko stiprybes ir tolesnio tobulėjimo žingsnius. Apie vaikų ugdymosi pasiekimus sprendžiama iš vaikų kasdienės veiklos ir jos rezultatų. Mokytojai dokumentuoja ugdymo procesą, renka reikšmingus vaikų ugdymosi proceso ir pasiekimų įrodymus (stebėjimo medžiagą, nuotraukas, vaizdo, garso įrašus ir kt.), analizuoja vaikų ugdymosi pažangą. Mokytojas yra savo organizuojamo ugdymo proceso kokybės tyrėjas, vertinantis savo pedagoginių sprendimų poveikį vaikų ugdymosi pažangai. Ugdymo(si) procesas planuojamas atsižvelgiant į vaikų ugdymosi pasiekimus ir vaikų pažangos analizės rezultatus. Mokytojai nuolatos teikia vaiką motyvuojantį, įtraukiantį, auginantį grįžtamąjį ryšį. Su vaikais pasidžiaugiama veikla, aptariamas veiklos procesas ir rezultatai, vaikai mokosi patys įsivertinti savo veiklos patirtis ir rezultatus.

Ikimokyklinio amžiaus vaikų gebėjimai, pažanga fiksuojama du kartus metuose elektroniniame dienynė „Mūsų darželis“ <https://musudarzelis.com/> skiltyje „Pasiekimų žingsneliai pagal naują aprašą“ 18-oje pasiekimų sričių, remiantis „Ikimokyklinio amžiaus vaikų ugdymosi pasiekimų aprašu“ 2024 m., „Ikimokyklinio ugdymo programos gairėse“ 2024 m. pateikta samprata.

Pirmasis pasiekimų žingsnelių fiksavimas atliekamas rugsėjo-spalio mėn. vaiko pasiekimų ir pažangos sričių diagramoje (7 pav.). Jo metu išsiaiškinami realūs vaiko gebėjimai, patirtis, kas sekasi geriau ar sunkiau, numatomas tolesnis ugdymo tikslas, ugdymo(si) individualizavimo ir paramos vaikui formos.

Antrasis pasiekimų žingsnelių fiksavimas atliekamas iki gegužės 15 d. Antrojo fiksavimo paskirtis – nustatoma individuali kiekvieno vaiko pažanga pasiekta per metus, kuri fiksuojama vaiko pasiekimo diagramoje pagal pasiekimų sritis ir žingsnius, apibendrinami įvykę pokyčiai, ar tinkamai pasirinkta ugdymo(si) kryptis. Atlikti vaikų pažangos stebėseną padeda įstaigoje dirbantys specialistai: logopedas, meninio ugdymo mokytojas, psichologas, visuomenės sveikatos specialistas.

7 pav. Viko pasiekimų ir pažangos sričių diagrama

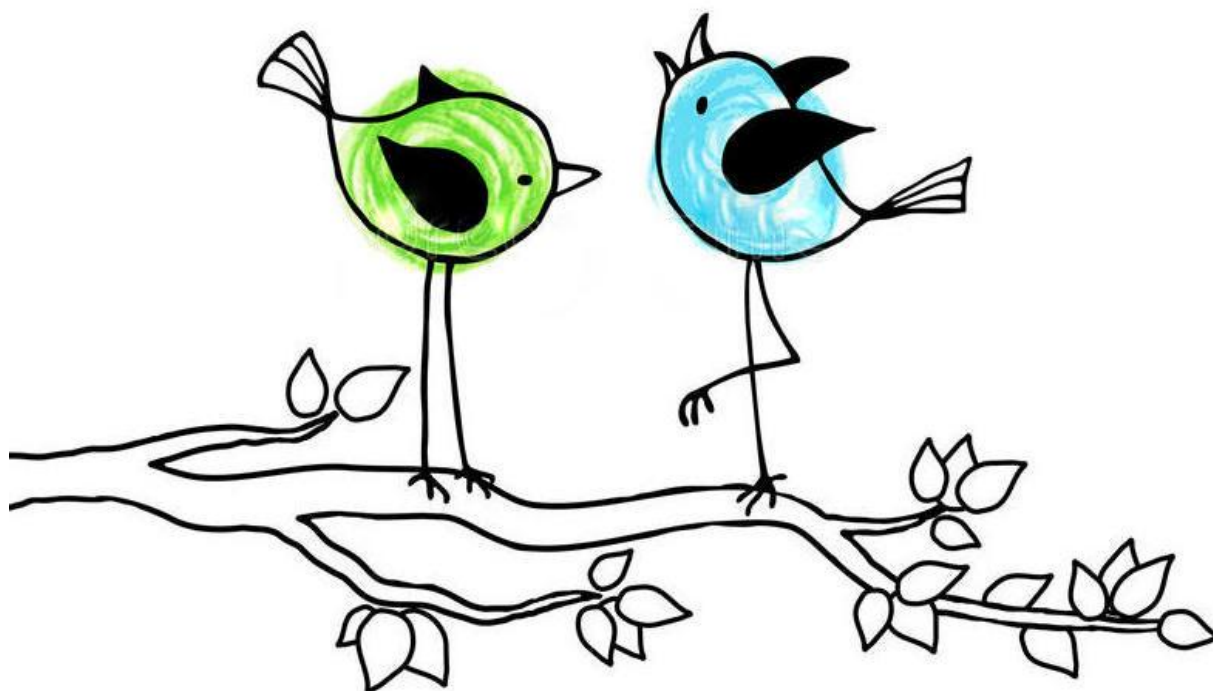
Vaikų ugdymosi pasiekimų dokumentavimo, stebėsenos ir surinktos informacijos naudojimo procesai vykdomi laikantis visų etikos reikalavimų. Ugdymo(si) sėkmingumas ar nesėkmingumas sprendžiamas tik su ugdymo procese dalyvaujančiais specialistais ir tėvais (globėjais).

Tėvų (globėjų) informavimas: vertinimo medžiaga yra konfidenciali ir aptariama individualiai su vaiko tėvais (globėjais) rudenį ir pavasarį. Pokalbiuose gali dalyvauti įstaigoje dirbantys specialistai, vaiko gerovės komisijos atstovai. Tėvams (globėjams) informacija teikiama žodžiu ar raštu <https://musudarzelis.com/>, su bendrais ugdytinių pasiekimais tėvai (globėjai) supažindinami grupių susirinkimų metu, su individualiais vaiko pasiekimais supažindinami asmeniškai, individualių pokalbių metu.

Vaikų, turinčių kalbos ir kalbėjimo sutrikimų, vertinimą atlieka logopedas. Mokslo metų pradžioje, gavęs tėvų sutikimą, logopedas ištiria vaikų kalbos išsivystymo lygį, įvertina kalbos ir kalbėjimo gebėjimus pildo kalbos įvertinimo kortelę, rengia individualias ir grupines ugdymo programas. Mokslo metų viduryje ir mokslo metų pabaigoje logopedas atlieka vaikų su kalbėjimo ir kalbos sutrikimais pažangos/ pasiekimų analizę. Logopedas informaciją tėvams (globėjams) apie vaiko pasiekimus pateikia individualių pokalbių metu.

Pasiekimų žingsniai nubrėžia bendrą judėjimo kryptį skirtingų poreikių vaikams. Vaiko pasiekimų žingsniai veda link ikimokyklinio ugdymo(si) rezultato – šešerių/septynerių metų vaiko esminių nuostatų ir gebėjimų.

Vaikų ugdymo(si) dermę bei tęstinumą užtikrina Mokyklos rogramos ir Priešmokyklinio ugdymo programos svarbiausių ugdymo(si) principų atitiktis ir ugdymo(si) proceso kryptingumas – ugdymo(si) modeliavimas iš vaiko raidos ir ugdymosi perspektyvos, išskirtinis dėmesys žaidimo pedagogikai ir patirtiniam vaikų ugdymui(si); ikimokyklinio ugdymo(si) laikotarpiu plėtojamų pasiekimų sričių ir priešmokyklinio ugdymo(si) laikotarpiu plėtojamų kompetencijų dermė: suderintos jas sudarančių pasiekimų grupės, pasiekimų turinys, jų augimo nuoseklumas.

LITERATŪRA

1. Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerija. (2023). Ikimokyklinio ugdymo programos gairės. Prieiga per internetą: <https://eseimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/76bb8f404b5911ee8185e4f3ad07094a?jfwid=f5arm3g7r>
2. Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerija. (2024). Ikimokyklinio amžiaus vaikų ugdymosi pasiekimų aprašas. Prieiga per internetą: <https://a.smm.lt/projektai/wpcontent/uploads/2024/02/Ikimokyklinio-amziaus-vaiku-ugdymosi-pasiekimu-aprasas.pdf>
3. Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerija. (2022). Priešmokyklinio ugdymo bendroji programa. Prieiga per internetą: <https://eseimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/45f3b02523e311edb36fa1cf41a91fd9?positionInSearchResults=0&searchModelUUID=0930658b-09d3-4617-9b69-3e37720373e6>
4. Teresevičienė, M., ir Gedvilienė, G. (2023). Mokymasis grupėse ir asmenybės kaita. Kaunas: Vytauto Didžiojo Universitetas.